Krajevne novice

Glasilo občine Šmartno pri Litiji

Iz tokratne vsebine:

Pogovor z Matjažem Boriškom
stran 3–4

Iz zakladnice slovenske grafike: Vladimir Makuc
stran 15

RD Herz Šmartno je prvak 1. B DRL
stran 16–17

ISSN 2463-8579

Maj – mesec ljubezni, mladosti, brstenja, cvetenja, mesec delavcev in gasilcev

Avtor članka: Domen Merzel

V čast mi je, da sem bil kot član uredniškega odbora izbran in povabljen k ustvarjanju našega lepega občinskega glasila. Ponosen sem tudi na to, da vas, občanke in občani, nagovarjam v prvi majski številki. S to številko Krajevne novice namreč začenjajo izhajati drugače, kot smo bili vajeni, od sedaj tudi v maju.

Mesec maj je mesec prebujanja narave, praznujemo praznik dela, je pa tudi mesec gasilcev, saj 4. maja goduje naš zavetnik, sveti Florjan. V obdobju med vojnama so sv. Florjana zelo častili, postavljali so mu spomenike, njegovi kipi so bili pogosti v cerkvah, največkrat pa je njegova znamenita podoba krasila gasilske domove. Svoje mesto je imel tudi na praporih gasilskih društev. Dan zavetnika, 4. maj, je bil praznik, ko so gasilci organizirano hodili v cerkev in na vajah prikazovali načine gašenja in posredovanja. Od leta 1946 dalje se je sveti Florjan prenehal slaviti in je bil umaknjen iz gasilskih domov in enot. V veliki meri se je šele v obdobju po osamosvojitvi naše države zavetnik gasilcev, sveti Florjan, zopet vrnil v naše gasilske domove in na nove gasilske prapore, gasilci pa spet obujamo praznik s Florjanovimi mašami in ostalimi dejavnostmi. Tudi gasilci naše občine smo se prvo nedeljo v maju udeležili tradicionalnega srečanja gasilcev Gasilske zveze Šmartno. Ešalon gasilcev z vsemi prapori na čelu se je najprej napotil k maši, po obredu pa smo druženje sklenili v kulturnem domu. Veseli smo, da se srečanja vsako leto udeleži okoli sto gasilk in gasilcev.

Tudi na splošno se gasilci v naši občini počutimo dobro. Občani nam pomagate pri naših projektih, ne zapirate nam vrat pred nosom, ko pohlevno pomolimo roko pred vas za prostovoljni prispevek. Brez vas, drage občanke in občani, pač ne gre. Občina za gasilstvo nameni toliko sredstev, kolikor se jih predlaga in potrdi v proračunu. Vemo, da je glede na stanje v občini znesek zadovoljiv in gasilci se s temi zneski strinjamo, ker smo pač od njih odvisni. Zavedamo se, da ne moremo imeti sredstev in opreme, ki nam pripadajo po predpisih države in ki bi jih še potrebovali pri našem delu. Vseeno je napredek v opremljanju enot naše zveze v zadnjih letih precejšen. S skupnimi močmi in prispevki v naši občini rastejo novi gasilski domovi, kupujejo se nova gasilska vozila in oprema, vzdržuje se obstoječe stanje. Vseskozi upamo na bogatejše, boljše čase in verjamemo, da bo nekoč tudi za nas gasilce napočil čas povečanja sredstev na kontu zaščita in reševanje. Ne glede na sredstva pa smo gasilci bili in bomo »občinska vojska«, ki ne gasi samo požarov, ampak se udejstvuje tudi na drugih področjih. Biti gasilec je pač način življenja in ne prostočasna dejavnost, zato se pojavljamo povsod, kjer se nas potrebuje. Skrbimo tudi za vzgojo naslednikov, pomagamo pri delu drugih organizacij, ustanov in na splošno skrbimo za varnost občank, občanov in premoženja.

Spoštovani bralci, občanke in občani! Gasilci vaše in naše občine živimo in delujemo z vami za vas. Hvala vsem za dosedanjo podporo in podporo tudi pri prihodnjih projektih. Namignemo vam lahko, da jih ne bo manjkalo.

Vsem skupaj gasilci občine Šmartno pri Litiji želimo mirno in varno življenje, mesec maj pa naj vam mine v cvetovih, zelenju, uživanju plodov vašega dela in načrtovanju zasluženega dopusta.

Na pomoč!

Občina Šmartno pri Litiji
Tomazinova ulica 2, 1275 Šmartno pri Litiji
Elektronski naslov: info@smartno-litija.si
Telefon: 01 896 27 70
Faks: 059 097 480

Uradne ure
Ponedeljek: 8.00–12.00 in 13.00–15.00
Sreda: 8.00–12.00 in 13.00–17.00
Petek: 8.00–13.00
Uradne ure župana so po dogovoru, zaželena je predhodna najava na telefonsko številko 01 896 27 70.

Glasilo občine Šmartno pri Litiji Krajevne novice
Prispevke in oglase za naslednjo številko Krajevnih novic, ki bo izšla junija 2017, pričakujemo najkasneje do nedelje, 28. 5. 2017, na elektronski naslov uredništva: urednistvo@krajevne-novice.si. Članke, prejete po tem datumu, bomo objavili v okviru možnosti. Avtorje prispevkov in naročnike oglasov naprošamo, naj pri svojem pisanju in oblikovanju upoštevajo navodila, ki so objavljena na spletni strani občine.

Izdajatelj:
Občina Šmartno pri Litiji

Odgovorni urednik:
dr. Jernej Kotar

Uredniški odbor:
Katarina Kragelj, France Vidic, Sašo Goršek, Domen Merzel in Matjaž Hostnik

Jezikovni pregled:
Janoš Železnik

Naslovna fotografija:
Gasilski domovi v naši občini

Foto:
Marjan Janežič in Domen Merzel

Prelom in priprava za tisk:
Biroservis – Mlakar Gorazd s. p., Ustje 7, 1275 Šmartno pri Litiji

Glasilo izhaja v nakladi 1800 izvodov in je brezplačno.

ISSN 2463-8579

Knjižnica Litija
Občina Šmartno pri Litiji
JAVNI ZAVOD BOGENŠPERK

Spoštovani fotografi, fotografinje in ljubitelji fotografije!

Občina Šmartno pri Litiji, Javni zavod Bogenšperk in Knjižnica Litija objavljajo

3. FOTOGRAFSKI NATEČAJ z naslovom
»ŠMARTNO, SLEDI PRETEKLOSTI«.

Vljudno vas vabimo, da se ponovno udeležite občinskega fotografskega natečaja. Tema letošnjega fotografskega natečaja je arhitekturna dediščina v Šmartnem in njegovi okolici. Razpis natečaja in prijavnica sta dostopni na spletnih straneh: www.bogensperk.si, www.knjiznica.litija.si, www.smartno-litija.si.

Gasilci v naši občini

Avtor prispevka: uredništvo Krajevnih novic

Gasilska zveza Šmartno pri Litiji je bila ustanovljena leta 2003 in je med mlajšimi v Sloveniji. Pred tem so bila prostovoljna gasilska društva včlanjena v GZ Litija. Z ustanovitvijo nove občine so se tudi gasilci zaradi želje po samostojnosti odločili za ustanovitev svoje gasilske zveze. Na občnem zboru GZ Litija, ki je potekal na Vačah, je bila soglasno ustanovljena nova Gasilska zveza Šmartno pri Litiji. GZ Šmartno je članica regije Ljubljana III in članica Gasilske zveze Slovenije. Ob ustanovitvi leta 2003 je bilo v GZ Šmartno pri Litiji vključenih osem prostovoljnih gasilskih društev, leta 2009 pa je z razdružitvijo nastalo novo društvo PGD Primskovo, ki je v letu 2010 pridobilo pravnomočne članske pravice. V GZ Šmartno pri Litiji sedaj deluje devet gasilskih društev, v katera je skupno včlanjenih več kot 1100 gasilcev. Najprej je Gasilsko zvezo Šmartno pri Litiji dva mandata vodil Mitja Jesenšek, od leta 2013 pa ji predseduje Matjaž Borišek, eden izmed najmlajših predsednikov gasilskih zvez v naši državi.

Veseli nas, da ste se odzvali vabilu. Ker so gasilci ne glede na politično usmerjenost in aktualne politične smernice vedno bili in bodo tovariši, nas v prvi vrsti zanima, kako vi, tovariš Borišek, ocenjujete sodelovanje GZ Šmartno z lokalno skupnostjo, Občino?

Pravijo, da kjer ni nič za hvaliti, tudi kritizirati ne smemo. V našem primeru se mi zdi, da ni tako. Z lokalno skupnostjo, z našo ustanoviteljico – Občino – z našega vidika kljub sorazmerno skromnemu finančnemu stanju dobro sodelujemo. Kot pri vseh sodelovanjih in odnosih pa je tudi v tem odnosu še veliko manevrskega prostora za napredovanje in izboljšanje sodelovanja.

Kako je gasilstvo vpeto v lokalno okolje?

Mislim, da v našem okolju skoraj ne mine družabna ali kakšna druga prireditev brez navzočnosti oziroma pomoči gasilcev, pa naj bodo to veselice, zborovanja, športne in ostale prireditve. Sodelujemo v vlogah rediteljev, animatorjev, fizičnih delavcev, uporabijo pa nas celo za usmerjanje prometa.

Kako ocenjujete delo GZ Šmartno od ustanovitve do danes?

Gasilska zveza je od ustanovitve do danes zelo napredovala in se postavila povsem na svoje noge. Za to so seveda najbolj zaslužni posamezni gasilci, ki so bili aktivni ob ustanavljanju in so še vedno močno vpeti v delo zveze. Ti so morali opraviti veliko dela že na začetku naše poti. Skozi leta pa smo neprestano stremeli k razvoju in napredku. Tako da delo naše zveze ocenjujem kot dobro načrtovano in opravljeno.

Kakšni so načrti za prihodnost?

Na gasilski zvezi se bomo tudi v prihodnje trudili za dobro sodelovanje z lokalno skupnostjo, občani in seveda z gasilskimi društvi v naši občini ter jim poskušali pomagati na njihovi poti razvoja, kar pa je tudi naša osnovna naloga.

Kako je s članstvom v gasilskih organizacijah naše občine?

Kar se članstva tiče, imamo v naši gasilski zvezi s pravnega vidika zadeve dobro urejene. No, če sem pošten, imajo to dobro urejeno društva v naši zvezi, ki so v zadnjih letih v urejanje članstva veliko vložila. Trenutno imamo v gasilske vrste včlanjenih 1130 članov, od najmlajših pionirjev pa vse do naših najstarejših veteranov. Vsi skupaj pa se kljub visoki številki članstva še vedno trudimo na področju pridobivanja novih, mladih gasilskih upov. Pridobivanje članstva je pomembno za obstanek in napredek naših društev. Generacije se morajo menjati, zato je potrebno poskrbeti za zanamce.

Kako torej ocenjujete delo na posameznih starostnih področjih? Na področju mladine, veteranov, članic?

Pri delu z mladino imamo zadeve odlično urejene. Naši mladi se redno udeležujejo tudi tekmovanj na državni ravni, kjer posegajo tudi po najvišjih mestih. Poleg rezultatov na tekmovanjih smo pri mladih izjemno ponosni na naš vsakoletni tabor gasilske mladine, na katerem otroci spijo v naših lastnih šotorih, bivajo v naravi in se učijo različnih veščin, kar daje taboru dodaten čar. Mislim, da se mladina v gasilskih vrstah dobro počuti. Veterani imajo svoj vsakoletni program dela. Pri tem se trudim, da jim, kolikor je le mogoče, pomagam. Tako se večkrat na leto zberejo skupaj, pa naj bodo to tekmovanja, izleti ali kakšne drugačne aktivnosti. Tako da lahko rečem, da tudi gasilski veterani delajo vzorno, požrtvovalno in po svojih najboljših močeh. Kar pa se članic tiče, v naši zvezi menimo, da so deklice, dekleta in ženske pri gasilstvu povsem enakovredne svojim moškim kolegom, tako da svoje komisije za delo s članicami nimajo. Smo pa zelo ponosni na njihovo delo v gasilski organizaciji, tako na družabnem kot tudi na operativnem področju. Upam, da je delo vseh gasilcev naše občine opaženo tudi brez mojih pohval in izpostavljanja.

Kakšna pa je tehnična opremljenost gasilskih društev v šmarski občini?

Stanje opremljenosti je na žalost v veliki meri odvisno od lastnih finančnih sredstev društev in seveda planiranih investicijskih sredstev Občine. Moramo priznati, da se je stanje v naši zvezi od ustanovitve do danes močno spremenilo v pozitivno smer. Trenutno imamo v naši gasilski zvezi tri večja vozila s cisternami za prevoz vode, tri gasilska vozila z manjšimi cisternami za prevoz vode, tri društva pa so opremljena z vozili za posredovanje v gozdnih požarih. Štiri društva imajo poleg omenjenih vozil tudi vozila za prevoz moštva in priklopna vozila za prevoz opreme. Res da se je vozni park od ustanovitve občine močno pomladil, ampak pred tem je bila opremljenost društev na res nizki stopnji in je bil ta napredek nujen. Kar se tiče osebne zaščitne opreme, ki je za zdravje in posredovanje naših gasilcev najpomembnejša, se vsi skupaj trudimo, da so gasilci na intervencijah in vajah ustrezno zaščiteni. Zdravje in varnost gasilcev sta pač najbolj pomembna. Na žalost se tudi tukaj, kot pri veliki večini gasilske opreme, ustavi pri financah. Društva so trenutno opremljena po minimalnih standardih, ki jih predpisuje država. Kot vsaka druga oprema pa ima tudi ta oprema predpisan rok uporabe, kar pomeni, da bo v večini društev tej opremi rok uporabnosti kmalu potekel. Na tem področju ocenjujem, da bomo v prihodnosti prišli do neprijetnega zaostanka. Upamo, da se bo glede na povečano število posredovanj v zadnjih časih kmalu našlo dodatna sredstva za zaščito naših gasilcev. Žalosti me, da sta varnost gasilcev in posledično občanov odvisni od denarja. Gasilci smo pač taki ljudje, da kljub prostovoljstvu za svoje delo potrebujemo ustrezno opremo. Samo to. Znanja, srčnosti in poguma imamo dovolj.

Kakšna pa je strokovna usposobljenost gasilcev v naši občini?

V naši gasilski zvezi imamo 434 gasilcev, ki imajo opravljeno izobraževanje vsaj za osnovni čin gasilca. Od tega je kar 324 operativnih gasilcev in rezervnih operativnih gasilcev. Mogoče se čuti manjše pomanjkanje pri najvišjih činih, vendar redno težimo k odpravi te anomalije. Poleg činov splošne izobrazbe pa imajo gasilci opravljenih še 623 različnih specialnih izobraževanj, na katerih so se dodatno usposabljali za delo ob različnih posredovanjih.

Ker se med najinim pogovorom velikokrat navezujete na financiranje, vas bi rad vprašal, kako se naša gasilska zveza lahko primerja z ostalimi v naši državi?

Zelo težko primerjamo gasilske zveze med seboj, ker tudi občine kot ustanoviteljice niso enako bogate. Res pa je, da imamo glede na ostale zveze v naši regiji ter naši soseščini daleč najnižji letni proračun. Za delo gasilcev bi morali sredstva v celoti prispevati Občina in država, realno stanje pa je žal daleč od tega. Gasilska društva morajo velik del sredstev za opremo in na splošno za svoje delovanje zagotoviti sama. Gasilci smo pač navajeni »fehtati«, mislim, da v naši občini še toliko bolj. Tukaj se moram v imenu vseh gasilcev naše občine zahvaliti vsem občankam in občanom, ki nam nesebično s prostovoljnimi prispevki pomagajo pri napredku. Zelo nas omejujejo tudi predpisi oz. zahteve Občine, da moramo vsa sredstva, ki jih društva prejmejo za redno delovanje ali investicije, dokazovati z računi. Če hočemo torej prejeti sredstva s strani Občine, moramo nekaj kupiti in račune predložiti Občini. Vse lepo in prav, ampak na ta način društva ne moremo varčevati, ker nimamo s čim in ker moramo sproti vse zapraviti. Zaradi tega se zamikajo tudi posamezne večje investicije, ko mora društvo del sredstev zagotoviti samo, na ta način pa se pač ne da veliko prihraniti.

Katere so torej prednostne investicije oziroma prednostni načrti v razvoju Gasilske zveze Šmartno?

Ponovno smo pri financah. Upam, da si bralci ne bodo ustvarili mnenja, da se tudi profesionalno ukvarjam z njimi. Če povzamem načrt razvoja gasilske zveze, ki je nekako začrtan do leta 2019, bomo le-tega z razpoložljivimi sredstvi v največji možni meri poizkušali izpolniti. Društva bomo opremljali po načrtu, tako kot smo jih nekako do sedaj. Vsako leto se pojavi tudi kakšna prednostna investicija in poleg večjih projektov, ki so že v teku, menim, da se z največjimi načrti za prihodnost trenutno ukvarjajo v naši osrednji enoti, PGD Šmartno. Vsem nam je znano, da prostorsko stisko že nekaj let poizkušajo rešiti po svojih najboljših močeh. V ta namen so pred časom kupili tudi zemljišče poleg obstoječega gasilskega doma. Z razširitvijo oziroma prizidkom bi pridobili tudi prostor za dodatna vozila in opremo, ki jim po predpisih pripadajo in jih pri svojem delu tudi potrebujejo. V letošnjem letu se je projekt gradnje prizidka razširil na gradnjo novega gasilskega doma na novi lokaciji. Hkrati bodo v sodelovanju z Občino reševali tudi sedež in problem skladiščenja opreme civilne zaščite. Sklepamo, da bo v projekt vključena tudi gasilska zveza, ki ima trenutno sedež v šmarskem domu. Za izgradnjo takšnega pomembnega objekta v naši občini bodo seveda potrebna tudi višja finančna sredstva. Upam, da bo tudi tokrat Občina prisluhnila gasilcem in jim pomagala pri tem velikem projektu.

Kot ste že omenili, v Šmartnem torej že potekajo priprave na gradnjo novega gasilskega centra s sedežem gasilske zveze in morda civilne zaščite. Kakšno je mnenje gasilske zveze, kakšna so priporočila in kakšne so želje z vaše strani?

Kot sem že nakazal v prejšnjem vprašanju, podpiram vsakršen napredek, povezan z gasilstvom v naši občini. Namere o gradnji novega gasilskega centra v Šmartnem absolutno podpiram. Vem, da PGD Šmartno namere na zvezi uradno še ni predstavilo, ker v prvi vrsti čaka na dodelitev zemljišča. Torej je ta projekt še v čisto začetni fazi. Menim, da bi več prostora za našo osrednjo enoto prišlo še kako prav. Trenutna lokacija je omejujoča pri številu vozil, primanjkuje ustreznega prostora za delo z mladino, ni niti dovolj parkirnih mest v okolici doma. V času intervencije so osebna vozila gasilcev parkirana na pločnikih v okolici doma. Ob ustrezni zasnovi centra se bo morda našel prostor tudi za izobraževanje in usposabljanje ostalih enot v občini. Prostore prav tako potrebuje občinska civilna zaščita, ki naj bi prav v letošnjem letu kupila večji generator električnega toka za pomoč v primeru nesreč, s časom pa se bo morda nabavljala še ostala oprema. Že sedaj nimamo prostora za shranjevanje protipoplavnih vreč in folije za pokrivanje streh. Kar se priporočil tiče, imajo v društvu dovolj strokovno podkovanega kadra, tako da jim pameti ne bom solil. Seveda pa sem jim vedno na voljo, v kolikor bodo potrebovali kakršno koli pomoč. V mojem društvu so pri gradnji novega doma videli, da znam prijeti tudi za lopato in morda jim v Šmartnem tudi s tem znanjem pridem prav. Svetujem pa jim, naj dobro premislijo, kaj in kako bodo gradili, dokler še lahko načrtujejo. Tako sem mnenja, da center ne sme biti prevelik za naše okolje, še slabše pa bi bilo, če bi si zamislili premajhnega. Tako da bo potrebno s pametjo v rokah počakati na ustrezno zemljišče, izdelati primerno dokumentacijo, si zagotoviti ustrezna sredstva in seveda imeti tudi srečo pri odločitvah. Vse najboljše jim želim.

Iz pogovora lahko zasledimo, da ste zelo vpeti v gasilstvo v naši občini, tako na področju svojega društva kot tudi na področju gasilske zveze. Nameravate v prihodnjem letu ponovno kandidirati za funkcionarja GZ Šmartno?

Težko odgovorim. Vodenje gasilske zveze mi poleg dela, ki ga imam tudi kot poveljnik v svojem društvu, vzame ogromno časa. Za uspehe na obeh straneh se moram zahvaliti svojim ožjim sodelavcem v društvu in na zvezi. Brez njih mi zaupane funkcije ne bi uspevale. Ker pa gasilstvo ni moja edina prostočasna dejavnost, če gasilstvu sploh lahko tako rečem, mi je čas, ki bi ga namesto pri gasilcih lahko preživel z družino, še toliko pomembnejši. Ker mi mnenje mojih najdražjih veliko pomeni, mislim, da bodo prav oni imeli odločilen glas pri moji kandidaturi.

Ročna dela na šoli

Avtorici članka: Sonja Marin in Vanja Adamlje

V preteklosti so učiteljice na šolah poučevale »dekliška ročna dela«, kar je bil obvezni učni predmet za dekleta. Tudi zato so naše babice in mame ustvarjale in še ustvarjajo lepe izdelke. Kasneje pa se je ročnim delom namenjalo vse manj časa, pa tudi industrijsko izdelanega blaga po dostopnih cenah je bilo naenkrat v trgovinah veliko. Le kdo bi še ustvarjal in zapravljal ure pri natančnem in počasnem delu? Pa se časi spet spreminjajo in ročno narejeni izdelki pridobivajo na veljavi.

Tudi na naši šoli poskušamo ohranjati dediščino pletenja in vezenja, vsaj v osnovah. Četrtošolci so v okviru pouka letos izdelali vsak svojo ročno pletilno napravo in si spletli čudovite šale. Nekaj dni so z njimi krasili šolsko avlo in bili na ogled vsem nam, sedaj pa že grejejo učence, če je zunaj mraz. Pri interesni dejavnosti pletenje so učenke uspele usvojiti desne in leve petlje in zaključujejo svoje prve izdelke. Pri vezenju pa dekleta spretno sukajo šivanko in ustvarjajo nove izdelke. Svoje delo sta obe skupini prikazali med šolskim odmorom v avli in s tem morda spodbudili še koga, da bi se jim pridružil prihodnje šolsko leto.

Kaj počnemo v Glasbeni šoli Litija - Šmartno

Avtorica članka: Janja Galičič, ravnateljica Glasbene šole Litija - Šmartno

V naši glasbeni šoli se vedno kaj dogaja, učenci bolj ali manj pridno hodijo k pouku instrumentov, plesa, petja, nauka o glasbi, glasbene pripravljalnice in predšolske glasbene vzgoje. Nekateri učenci so seveda bolj nadarjeni in delavni, zato se skupaj s starši in svojimi profesorji odločijo za udeležbo na tekmovanjih. Priprave so zahtevne in dolgotrajne, tekmovalni programi zahtevni, veliko je dodatnih ur in vaj, konkurenca je huda, ocenjevalne komisije pa stroge.

Navkljub zahtevnim pogojem smo imeli v šolskem letu 2016/2017 kar dvaindvajset udeležb na tekmovanjih v domovini in tujini, naši učenci pa so dosegli zavidljive rezultate in ponovno zapisali ime svoje šole na zemljevid uspešnih glasbenih šol. Na vse naše tekmovalce smo izjemno ponosni, njihove dosežke pa potrjuje tudi impresivna statistika: **šest prvih nagrad, tri prva mesta, ena prva nagrada z doseženim številom maksimalnih 100 točk, pet zlatih priznanj, ena zlata plaketa, štiri posebna priznanja za najboljšo izvedbo obveznih skladb in skladb slovenskih avtorjev, ena druga nagrada, pet srebrnih priznanj, dve srebrni plaketi in eno priznanje za udeležbo.**

Podrobnejši rezultati:

<u>6. mednarodno tekmovanje za pianiste »Ivan Rijavec«, Rogaška Slatina, januar 2017</u>

Neža Kranjec, I. nagrada
Eva Lavrič, II. nagrada
Mentorica: Veronika Hauptman

<u>Mednarodno tekmovanje harmonikarjev za nagrado Avsenik, Begunje, januar 2017</u>

Primož Adamlje, srebrno priznanje
Lovro Perme, srebrno priznanje
Mentor: Dušan Drobnič

<u>20. regijsko tekmovanje mladih glasbenikov okolice Ljubljane in Zasavja, februar 2017</u>

Klavirski duo Julija Ferlan in Alja Škulj, 1. a kategorija, zlato priznanje
Mentorica: Brigita Šuler
Klavirski duo Zala Žirovnik in Jurij Cvikl, 1. a kategorija, zlato priznanje,
posebna nagrada za najboljšo izvedbo skladbe slovenskega avtorja
Mentorica: Olena Novosel
Jakob Jere, trobenta, 1. a kategorija, zlato priznanje, 1. nagrada in
posebna nagrada za najboljšo izvedbo obvezne skladbe
Mentor: Slavčo Gorgiev
Korepetitor: Tilen Bajec
Erik Setničar, trobenta, 1. c kategorija, zlato priznanje, 1. nagrada,
posebna nagrada za najboljšo izvedbo obvezne skladbe in
posebna nagrada za najboljšo izvedbo skladbe slovenskega avtorja
Mentor: Slavčo Gorgiev
Korepetitor: Tilen Bajec

<u>46. tekmovanje mladih glasbenikov Republike Slovenije, Glasbene šole Gorenjske, marec 2017</u>

Klavirski duo Julija Ferlan in Alja Škulj, 1. a kategorija, priznanje
Mentorica: Brigita Šuler
Klavirski duo Zala Žirovnik in Jurij Cvikl, 1. a kategorija, srebrna plaketa
Mentorica: Olena Novosel
Jakob Jere, trobenta, 1. a kategorija, srebrna plaketa
Mentor: Slavčo Gorgiev
Korepetitor: Tilen Bajec
Erik Setničar, trobenta, 1. c kategorija, zlata plaketa
Mentor: Slavčo Gorgiev
Korepetitor: Tilen Bajec

<u>WOODWIND & BRASS, Varaždin, marec 2017</u>

Anja Kranjec, flavta A kategorija, I. nagrada
Mentorica: Mira Kranjec
Korepetitor: Tilen Bajec
Andraž Kosem, klarinet A kategorija, I. nagrada
Mentorica: Nadja Drakslar Petrač
Korepetitor: Tilen Bajec

<u>Zagreb Guitar Festival 2017, marec 2017</u>

Ivan Nikonov, III. kategorija, srebrno priznanje
Mentor: Rado Černe

<u>Mednarodno tekmovanje Svirel 2017, marec, april 2017</u>

Anja Kranjec, flavta, kategorija A, zlato priznanje, 1. mesto, 100 točk
Mentorica: Mira Kranjec
Korepetitor: Tilen Bajec
Eva Voje, klarinet, kategorija C, srebrno priznanje
Mentorica: Nadja Drakslar Petrač
Korepetitor: Tilen Bajec
Mirjam Škarja, flavta, kategorija D, srebrno priznanje
Mentorica: Mira Kranjec
Korepetitor: Tilen Bajec

Učenke in učenci Glasbene šole Litija - Šmartno pa seveda niso nastopali le na tekmovanjih, veliko se jih je predstavilo na številnih tematskih in namenskih nastopih v svojem šolskem okolišu in izven njega. Poleg že tradicionalnih koncertov (božično-novoletni koncert, družinski nastop, koncert ob slovenskem kulturnem prazniku, koncert najmlajših učencev …) smo za otroke iz vrtcev in učence osnovnih šol iz obeh občin ustanoviteljic pripravili sedem nastopov, izvedli smo več nastopov za stanovalce Doma Tisje (Litija in Črni Potok), sodelovali pri mnogih prireditvah v organizaciji Knjižnice Litija in njene enote v Šmartnem pri Litiji, gostili smo zaključni koncert Regijskega tekmovanja mladih glasbenikov okolice Ljubljane in Zasavja, naše plesalke so se udeležile 27. plesne revije zasavskih glasbenih šol v Zagorju, mladi pianisti so nastopili na 3. klavirskem srečanju zasavskih glasbenih šol v Trbovljah, pevski oddelek naše glasbene šole se je predstavil na prireditvi Ipavčevi kulturni dnevi v Šentjurju in še bi lahko naštevali.

Po prvomajskih počitnicah nas je čakalo še nekaj dela in nastopov, tako so se 10. maja na zaključnem koncertu predstavili orkestri in komorne skupine, 31. maja bomo pripravili koncert naših najboljših učencev, v juniju pa bodo nastopili učenci prvih razredov. Od 12. do 22. junija bodo učenci instrumentov, petja in plesa opravljali letne izpite, vse pa vabimo na **dan odprtih vrat, ki bo 20. maja 2017, od 10. do 13. ure.**

Vpis novih učencev za šolsko leto 2017/2018

V soboto, 20. maja 2017, ob 9.30 vas vabimo na dan odprtih vrat. Lahko si boste ogledali naše prostore v Medgeneracijskem središču Šmelc, Ljubljanska cesta 3, Litija, predstavili pa vam bomo tudi izobraževalne programe in način dela.

Vpis novih učencev za šolsko leto 2017/2018 bo potekal na osnovi opravljenega sprejemnega preizkusa v skladu s kadrovskimi pogoji na šoli ter v obstoječem številčnem okviru vseh udeležencev izobraževalnega procesa.

Novinci se v šolskem letu 2017/2018 lahko vpišejo v naslednje izobraževalne programe: **glasba, ples, predšolska glasbena vzgoja in glasbena pripravnica.**

Sprejemni preizkusi za otroke, ki se bodo v šolskem letu 2017/2018 vpisali v 1. razred instrumenta, petja ali plesa, bodo v prostorih Glasbene šole Litija - Šmartno, Ljubljanska cesta 3, 1270 Litija, in sicer:

- **v soboto, 20. maja 2017, od 11. do 13. ure,**
- **v sredo, 24. maja 2017, od 18. do 20. ure,**
- **v ponedeljek, 28. avgusta 2017, od 16. do 17. ure (naknadni rok).**

Potek sprejemnega preizkusa:

- petje pesmice po izbiri (čim bolj enostavna),
- ponavljanje ritmičnih in melodičnih primerov.

V predšolske in pripravljalne programe se otroci lahko vpišejo brez sprejemnega preizkusa.

Podrobnosti o posameznih programih najdete na našem spletnem naslovu: www.gslitijasmartno.si.

Vabljeni!

S pisanim šopkom in novimi igrali v pomlad

Avtorica članka: Alenka Kralj

Preteklo je še eno leto in na Podružnični šoli Štangarske Poljane smo v torek, 25. 4. 2017, spet izvedli prireditev z naslovom S pisanim šopkom v pomlad. Učenci so se zbranim predstavili z množico točk, ki so jih pripravili pod vodstvom učiteljic v okviru pouka in interesnih dejavnosti. Obiskovalci, ki so napolnili učilnico do zadnjega kotička, so si ogledali skoraj enourno predstavo s plesom, deklamacijami, skečem, petjem; iz otroških grl so zazveneli knjižna slovenščina, pogovorni jezik in celo angleščina.

Tradicionalni prireditvi, sicer namenjeni staršem, starim staršem, bratom, sestram in drugim sorodnikom učencev, smo tokrat dodali še en namen, zato so med gledalci sedeli tudi podžupan, g. Srečko Vavtar, ravnatelj, g. Albert Pavli, predsednik PGD, g. Borut Slapničar. Obiskovalcem smo želeli pokazati nova igrala na zelenici pred šolo in se s prireditvijo zahvaliti predstavnikom Občine in šole, gasilcem, sosedom, staršem in ostalim krajanom, ki so nam pomagali, da se nam je uresničila nekajletna želja po igralih.

Podžupan, gospod Srečko Vavtar, je igrala najmlajšim simbolično izročil v uporabo prav na tej prireditvi. Otroci so navdušeno preizkušali svoje spretnosti na igralih, njihovi starši in ostali obiskovalci pa so se nekaj časa zadržali na pogostitvi in poklepetali.

Naj preletim še dogajanje, ki je vodilo do postavitve novih igral.

Konec šolskega leta 2010/11 smo morali po odloku inšpektorja odstraniti gugalnico. Potrebno jo je bilo čim prej nadomestiti. Sredstev za certificirana igrala zlepa ni dovolj, zato smo od šolskega leta 2014/15 dalje skupaj s starši in ob pomoči gasilcev in ostalih krajanov zbirali odpadni papir in pobirali prostovoljne prispevke na krajevnih prireditvah. Našemu pozivu na pomoč se je odzvalo tudi nekaj okoliških samostojnih podjetnikov (S. Kramar, V. Kokovica, B. Kokalj), ki so darovali sredstva v ta namen.

V začetku marca letos smo z Občine in od ravnatelja dobili zagotovilo, da so manjkajoča sredstva za našo gugalnico na voljo, celo več, skupaj s prostovoljnimi prispevki jih je bilo dovolj za gugalnico in plezalo. Zaradi lažjega vzdrževanja smo izbrali kovinsko različico igral. S takšnim izborom smo ohranili tudi vez s kovinskimi igrali, ki so pri šoli že skoraj od njene zgraditve dalje.

V zadnji fazi del so se poleg zaposlenih ponovno izkazali gasilci PGD Štangarske Poljane: obrusili so stara igrala, navozili zemljo (nekaj zemlje nam je že prej daroval tudi Trgograd), položili varovalno podlago, pri g. Čožu so naprosili deske za zaščitno ograjo pri klopci. Teden dni pred prvomajskimi prazniki so bila igrala postavljena.

Občina Šmartno pri Litiji skupaj z nami dobro skrbi za našo malo podružnično šolo, saj to ni edina pridobitev, ki smo je bili deležni v letošnjem šolskem letu. Preko poletja in še v prvih jesenskih mesecih so na šoli potekala obsežna dela. Imamo nove sanitarije in prenovljeno kanalizacijo, tam, kjer je bila prej garaža, je sedaj nov prostor za igro ali učenje, imamo novo kuhinjo.

Seveda pa na šoli že snujemo naprej. V naših načrtih za prihodnost je prenova garderobe, zamenjava ograje okoli igrišča, postavitev manjše lope za vrtno orodje in kosilnico …

Novice iz OŠ Šmartno

Avtorica članka: Vanja Adamlje

Prve aprilske dni so sedmošolci preživeli v Centru šolskih in obšolskih dejavnosti, v domu Ajda v Libeličah. Pet dni so uživali v športnih aktivnostih in spoznavali tipično koroško okolje. Raziskovali so bližnji gozd in v njem gradili bivake iz materialov, ki so jih poiskali sami, s kanuji veslali po reki Dravi, streljali z lokom, preučevali organizme, ki živijo v potoku …

Učenci prve triade, ki obiskujejo OPB, so s svojimi likovnimi izdelki na temo To sem jaz – to smo mi sodelovali v natečaju Skupaj smo večji.
Prvošolci so se preizkusili v vožnji s kolesi in rolanju. Mnogi so bili tako spretni, da so uspešno opravili naloge iz športnega programa Zlati sonček.
Petošolci so za starše pripravili prireditev z naslovom Pojdimo v pomlad in tako s petjem, plesom, deklamiranjem in igranjem na različne inštrumente počastili oba marčevska praznika – dan žena in materinski dan.
Učenci prostovoljci so urejali šolsko okolico. Obiskali pa so tudi Dom Tisje. Skupaj s stanovalci so igrali družabne igre, risali, barvali, sestavljali sestavljanke ali preprosto malo poklepetali.
Šestošolki Žana Primc in Ema Bajc sta se udeležili regijskega srečanja 27. otroški parlament, ki je tokrat potekalo v Trbovljah.
V četrtek, 20. 4. 2017, je v Mariboru potekal šolski ekipni kros. Udeležili so se ga tudi nekateri učenci naše šole.
Na šoli smo gostili 16. državni kviz gasilske mladine, ki ga je organizirala Gasilska zveza Šmartno pri Litiji. Kviza se je udeležilo 321 mladih gasilcev iz cele Slovenije, kar dve ekipi, ekipi mladincev in pionirjev, pa sta zastopali PGD Kostrevnica. Ekipa mladincev je osvojila odlično 4. mesto, ekipa pionirjev, ki so jo sestavljali Neža, Matevž in Ajda Stella, pa je osvojila 1. mesto. Iskrene čestitke!
V soboto, 8. 4. 2016, se je v Športnem centru Triglav, v organizaciji Športnega kluba Bleščica, odvijalo področno tekmovanje športnih iger mladih za pokal ŠZL v ritmični gimnastiki in estetski gimnastiki. Tekmovanja so se udeležile tekmovalke iz 42 osnovnih šol. Nastopile so tri ekipe iz naše šole in dosegle odlične rezultate: ciciban-ke – ritmična gimnastika – 1. mesto, mlajše deklice – ritmična gimnastika – 2. mesto in mlajše deklice – estetska gimnastika – 2. mesto. Čestitke!
V marcu in aprilu so potekala različna šolska državna tekmovanja, na katerih so sodelovali tudi nekateri naši učenci, ki so se odlično odrezali.
Državno tekmovanje iz materinščine za Cankarjevo priznanje je potekalo v Ljubljani, na OŠ Spodnja Šiška, v soboto, 17. marca. Osmošolka Marija Snežna Benedičič je v svoji tekmovalni skupini dosegla 3. mesto v državi in s tem zlato priznanje! Ravno tako je bila Marija Snežna odlična tudi 1. aprila, ko je na OŠ Luisa Adamiča v Grosuplju potekalo državno tekmovanje iz kemije. Osvojila je srebrno Preglovo priznanje.
V soboto, 8. aprila, je potekalo državno tekmovanje iz fizike, na katerem je devetošolec Lovro Perme osvojil zlato Štefanovo priznanje.
V petek, 7. aprila, je na OŠ Gornja Radgona potekalo državno tekmovanje iz znanja geografije, na katerem se je odlično izkazal osmošolec Matic Kremžar. Dosegel je najvišje število točk med 118 udeleženci in prejel zlato priznanje!
Marija Snežna, Lovro in Matic, iskrene čestitke!

Kliše praznuje

Avtorica članka: Danijela Sitar

Začetek aprila je minil v znamenju praznovanja obletnice Klišeja, zdaj pa že gledamo v prihodnost in načrtujemo nove projekte.

Klub Kliše je s svojim delovanjem pričel že aprila 1997, kar pomeni, da smo v začetku aprila praznovali že 20 let od ustanovitve. Ves ta čas je Kliše skrbel za lokalno dogajanje za mlade, že dolgo časa nudi tudi inštrukcije, organizira največje zabave, skrbi za druženje mladih, veliko pozornosti pa nameni tudi izobraževanju, športu in kulturi. Upamo, da bomo s skupnimi močmi nadaljevali s kvalitetnimi projekti in nadgrajevali temelje, ki so nam jih zapustili prejšnji aktivisti. Klišejevo obletnico delovanja pa smo 8. 4. praznovali tudi na obnovljeni terasi v družbi bivših predsednikov. V aprilu se je dogajanje nadaljevalo, saj smo se v znamenju dneva mladih prostovoljcev ob družabnih igrah družili s stanovalci središča ŠMELC. Nismo pozabili niti na dan Zemlje, v ta namen smo počistili breg reke Save, konec

meseca pa smo se preizkusili v paintballu! Tudi v maju načrtujemo več projektov. Od krvodajalske akcije, delovnega vikenda pa do udeležbe na Škisovi tržnici. Spremljajte nas na facebook profilu Kliše ali spletni strani, na kateri vas redno obveščamo o dogodkih!

Koledar prireditev na gradu Bogenšperk – maj, junij 2017

20. 5. 2017, ob 18.00	**Bogenšperk: kjer se srečata Vzhod in Zahod** – ogled dokumentarnega filma z okroglo mizo
20. 5. 2017, ob 19.30	**Vzhod sreča Zahod**, etno koncert ansambla Nova Scuola Labacensis
21. 5. 2017, 9.00–18.00	**Valvasorjev dan:** pohod po Valvasorjevi poti, tržnica, ustvarjalnice, ogledi gradu, predstava za otroke
4. 6. 2017, ob 15.00	**Pomladni koncert pevskega društva Zvon z gosti**
8. 6. 2017, ob 19.00	**Od srca do srca,** razstava Društva zasavskih klekljaric Srčevke
18. 6. 2017, ob 16.00	**Festival *Družina poje***
23. 6. 2017, ob 19.00	**Pesmi mojih krajev,** koncert **Mance Izmajlove,** vstopnice po ceni 16 eur lahko rezervirate v JZ Bogenšperk

Tinktura iz rožmarina Janeza Javorskega

Avtor članka: Janez Javorski

Tinktura iz rožmarina umirja živce, zboljšuje prebavo, razkužuje, odpravlja vetrove in krče v črevesju, povzroča znojenje, spodbuja izločanje urina in pretok žolča. Tinktura iz rožmarina spodbuja in krepi živčni sistem, širi žile, zato pomaga proti splošni utrujenosti in depresiji.

Vonj rožmarina pomaga, da si informacije lažje in bolje zapomnite, saj povečuje miselno zbranost. *"Aroma rožmarina vsebuje sestavine, ki delujejo na živčni sistem, ki je povezan s spominom,"* pojasnjuje Mark Moss, vodja britanske raziskave.

Tinktura iz rožmarina pomaga pri motnjah krvnega obtoka, nizkem krvnem tlaku, pri slabokrvnosti, srčni nevrozi, migreni.

Pater Ašič je ugotovil, da je rožmarin pomemben tudi za boljše delovanje jeter, učinkovit pa naj bi bil celo pri cirozi jeter.

Priporočamo dvakrat dnevno po sedemnajst kapljic tinkture iz rožmarina. Tinktura iz rožmarina je brez umetnih dodatkov, ročno izdelana, iz EKO kmetije Pr Nejc.

Kapucinka

Avtorica članka: Jožica Bajc Pivec

Kapucinka *(Tropaeloum majus)* prihaja iz Južne Amerike, kjer je trajnica. Pri nas je enoletna rastlina, ki ne prenese mraza. Je košata, grmičasto razrasla pokrovna rastlina. Iz mesnatega, okroglega, svetlo zelenega stebla rastejo peclji s ploskimi, skoraj okroglimi listi, ki so piraščeni na sredini. Ima velike živobarvne cvetove od rumenih, preko oranžnih do rdečih odtenkov. Najbolj je znana kot dekorativna rastlina, vendar njena uporaba v zdravilne namene ni zanemarljiva.

Uporabljamo lahko sveže zelišče, cvetove in popke ali sveže zrelo seme. S sušenjem izgubi velik del učinkovin, zato je po navadi ne sušimo.

Rastlina deluje rahlo antibiotično. Rastlino in njene pripravke priporočajo kot antiseptik za kožo, pri vnetju sečnega mehurja in ledvic, vnetjih izločil, pri drugih vnetjih, bronhitisu, gripi. Dobrodošla je pri pomanjkanju ali pri povečani potrebi C-vitamina, pri napenjanju in kot učinkovito sredstvo za čiščenje krvi. Izvleček kapucinke krepi lasišče, deluje proti prhljaju. Uporabljamo ga lahko tudi za razkužilne kopeli.

<u>Tonik za masažo lasišča</u>

Prgišče cvetov, prgišče listov in plodičev kapucinke ter nekaj svežih listov koprive sesekljamo in prelijemo z litrom močnega žganja ali alkohola. Po dveh tednih tekočino precedimo in shranimo v temni steklenici na hladnem in temnem mestu. S tonikom si pogosto masiramo lasišče.

<u>Prevretek za odpornost in proti črevesnim parazitom</u>

20 g svežih semen zdrobimo in prekuhamo. Kuhana semena zmečkamo in zaužijemo skupaj s tekočino, v kateri so se kuhala pol ure pred jedjo. Lahko tudi večkrat na dan pol ure pred jedjo pijemo tekočino, v kateri so se kuhala semena kapucinke. Tako si izboljšamo telesno odpornost in preprečimo nastanek infekcijskih obolenj in različnih katarjev. Kapucinka uničuje tudi parazite v črevesju.

<u>Kapucinkina tinktura</u>

Za pripravo tinkture vzamemo 20 dag sveže zeli kapucinke na 1 liter žganja. Priporočljiva je uporaba 50–60 % tropinovca, žganja iz grozdnih tropin. V steklenico damo na 1 cm narezano zelišče kapucinke (listi, mlada stebla, cvetovi, semena), prelijemo z žganjem in dobro zapremo. Večkrat na dan dobro pretresemo. V času priprave tinkture steklenico hranimo pri sobni temperaturi in svetlobi. Po dveh do treh tednih tekočino odcedimo in jo shranimo v temne steklenice. Tinkturo uživamo po kapljicah, navadno jih vzamemo po 15 dvakrat na dan na kocki sladkorja ali v pol kozarca vode.

Tudi v kulinariki kapucinka še išče svoje mesto. Užitni so vsi nadzemni deli rastline. Njen okus je rahlo pekoč, spominja na vrtno krešo. Liste lahko dodajamo v solate (v zeleno ali paradižnikovo), v sendviče, sesekljane dajemo v skuto, kislo smetano ali k maslu za namaze. Cvetne popke ali zelene plodove vložimo v kozarce v slanico ali kot kumarice. Uporabljamo jih v iste namene kot kapre.

<u>Kapucinkina kremna juha</u>

Olupimo nekaj krompirjev in jih kuhamo v slani vodi. Ko je krompir kuhan, ga pretlačimo v pire in dodamo zelenjavno jušno osnovo ali čisto juho, da dobimo gosto kremasto juho. Po okusu dodamo s paličnim mešalnikom zmleto zelišče kapucinke. Začinimo z muškatnim oreškom. Nalijemo na krožnik in dodamo še žlico kisle smetane. Okrasimo s svežim cvetom kapucinke.

<u>Kapucinkini plodovi v kisu</u>

Naberemo sveže plodove kapucinke. Očiščene zložimo v kozarček in zalijemo z zavretim, osoljenim kisom, ki smo ga pripravili v razmerju 1 : 4 (en del kisa, štirje deli vode). Dobro zapremo in postavljene na pokrovček zavijemo v odejo, da se počasi ohladijo. Namesto kisa za vlaganje lahko vzamemo močan domač jabolčni kis, ki ga redčimo z vodo le po potrebi.

Objavljen je javni poziv LAS Srce Slovenije za sofinanciranje projektov iz kmetijskega sklada

Avtor članka: Mitja Bratun

Lokalna akcijska skupina (LAS) Srce Slovenije je aprila objavila javni poziv za izbor operacij za uresničevanje ciljev Strategije lokalnega razvoja (EKSRP) na območju občin Dol pri Ljubljani, Kamnik, Litija, Lukovica, Moravče in Šmartno pri Litiji v letu 2017.

Namen javnega poziva je izbor operacij (projektov) in sofinanciranje njihovih stroškov. S strategijo lokalnega razvoja bo Srce Slovenije sledilo viziji, da z razvojem ustvarjamo priložnosti za turizem, zdravje in dobro počutje. **Rok za oddajo vlog je 30. junij 2017.**
Javni poziv se izvaja kot podpora za izvajanje lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, in znotraj tega v okviru podukrepa »Podpora za izvajanje operaciji v okviru strategije lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost«. Sredstva za sofinanciranje je LAS dodelilo **Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v okviru Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja.**
Vse zainteresirane prebivalce, ki imate projektne ideje, primerne za prijavo na javni poziv, vabimo, da nas obiščete **v LAS pisarni** in pomagali vam bomo z usmeritvami pri razvoju vaše ideje. Termin sestanka si lahko na eni izmed lokacij – v Kamniku, Litiji, Lukovici ali Moravčah – predhodno rezervirate na e-mail naslovu las@razvoj.si ali po telefonu na 01 896 27 13 ali 051 312 738. Več informacij o javnem pozivu in delovanju pisarne LAS Srce Slovenije najdete na spletni strani www.las-srceslovenije.si.

LAS SRCE SLOVENIJE
v Srcu Slovenije

(foto: arhiv Razvojnega centra Srca Slovenije)
Za usmeritve pri razvoju vaše ideje se lahko obrnete na Sašo Vidmar Ceglar in Mitjo Bratuna (LAS pisarna).

EKSRP LEADER
Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje
Projekt sofinancira Evropska unija

Novo vozilo v Jablanici

Avtor članka: PGD Jablanica

Po novem gasilskem domu smo v Jablanici pridobili tudi novo gasilsko vozilo. Od otvoritve gasilskega doma mineva tretje leto in že takoj po otvoritvi smo vse moči usmerili v nakup novega vozila, ki bi zamenjalo naše staro in dotrajano vozilo.

Za nakup vozila smo marca 2015 ustanovili Komisijo za nakup novega vozila. Začelo se je razmišljanje o tem, kaj želimo in kaj si lahko privoščimo. Ker smo društvo I. kategorije, nam po tipizaciji pripada manjše gasilsko vozilo z vodo (GVV-1), a smo že takoj ugotovili, da omenjeno vozilo glede na našo konfiguracijo terena ni primerno. Tako smo začeli iskati alternative v večjih vozilih, ki imajo vgrajene večje rezervoarje za vodo. Začeli smo z večjim gasilskim vozilom z vodo (GVV-2) ter nato še z gasilskim vozilom s cisterno (GVC 16/25). Po ogledu podobnih vozil po Sloveniji ter posvetovanju z izkušenimi gasilci v naši okolici je komisija soglasno sprejela odločitev, da občnemu zboru predlaga nakup vozila GVC 16/25. Po predstavitvi odločitve komisije članom PGD Jablanica na občnem zboru je bil nakup takšnega vozila tam tudi potrjen. Komisija je lahko nadaljevala svoje delo in pričela z iskanjem primernega podvozja. Po pregledu vseh možnosti smo se zaradi prejetja sredstev z Občine in države odločili, da se za nakup podvozja izpelje javni razpis. Na podlagi izidov razpisa je bilo za izdelavo podvozja izbrano podjetje MAN, natančneje, za podvozje je bilo izbrano vozilo MAN TGM 13.2500 4X4 BL. Po izbranem podvozju se je komisija lotila izbire izvajalca nadgradnje. Pogovarjali smo se s štirimi potencialnimi izvajalci. Poleg pogovorov so potekali tudi ogledi proizvodnih prostorov in ogledi njihovih izdelkov. Po številnih ogledih in urah sestankovanja je komisija sprejela naslednjo pomembno odločitev, in sicer, da se bo za izdelavo nadgradnje v zaključku pogovarjala s podjetjem WEBO d. o. o., ki ima dolgoletne izkušnje z izdelavo gasilskih nadgradenj in je hkrati oddalo tudi najugodnejšo ponudbo. Pred podpisom pogodbe je bilo potrebno doreči še marsikatero podrobnost glede same izdelave nadgradnje. Zato smo se z izvajalcem sestali na kar nekaj sestankih v Jablanici, nekaj sestankov pa je potekalo tudi na lokaciji izdelave v Ilirski Bistrici. Na koncu pa smo z našimi željami in njihovimi možnostmi le prišli do skupne točke in sklenili dogovor. Za konec nam je ostala le še odločitev o zunanjem videzu vozila. Za pomoč je društvo zopet poprosilo podjetje Logo Janez Vozel s. p., ki je hitro ponudilo nekaj predlogov za vozilo.

V ponedeljek, 17. aprila 2017, se je pred gasilskim domom v Jablanici zbrala množica krajanov in ostalih podpornikov. Vsi smo nestrpno čakali, da se novo vozilo pripelje po naši Jablaniški dolini. Sprejela so ga vsa gasilska društva naše gasilske zveze in pripravila curkomet.
Celotna vrednost novega vozila znaša 170.000 evrov in vključuje nakup podvozja in nadgradnjo. Čeprav je vozilo že v domači garaži, nam do končnega poplačila vozila manjka še kar nekaj sredstev, tako da bomo še vedno veseli vseh prispevkov in morebitnih donatorjev. Finančna sredstva lahko nakažete na račun društva: **TRR SI56 6100 0000 9878 730.**
Prostovoljno gasilsko društvo Jablanica se zahvaljuje vsem, ki ste in še boste kakorkoli pripomogli k nakupu novega vozila. Z njim bomo povečali učinkovitost reševanja tako ob požarih kot ob drugih izrednih dogodkih tako v Jablaniški dolini kot tudi celotni občini.
HVALA!

Novice iz PGD Primskovo

PGD Primskovo – najmlajše društvo dobiva nov gasilski dom

Gasilci na Primskovem so ustanovili svoje gasilsko društvo leta 2009, dotlej so delovali v okviru PGD Kostrevnica. V osmih letih samostojnega dela se lahko pohvalijo z mnogimi dosežki, med katere vsekakor sodi gradnja novega gasilskega doma z večnamensko dvorano, ki ga bodo z gasilsko slovesno parado dokončno predali svojemu namenu v nedeljo, 13. avgusta 2017.

Vselej so se stiskali v majhni garaži v OŠ Primskovo, konec marca 2014 pa so prvič zakopali v zemljo. Prvo leto so objekt zgradili in ga pokrili, leta 2015 pa so vse sile usmerili v dokončanje prostorov za operativo, tako da so ob novem letu 2016 lahko vso gasilsko opremo preselili v nov gasilski dom z dvema garažama, garderobo, straniščema in kurilnico. V lanskem letu pa so se lotili še zgornjih prostorov in v aprilu dokončali dela in pridobili veliko večnamensko dvorano, kuhinjo, stranišči in poslovne prostore društva. Aprila je bila izdelana tudi fasada, zdaj pa jih čakata še ureditev okolice in asfaltiranje, tako da bo do avgusta nov objekt lahko v ponos kraju in celotni občini.

Pri investiciji, ki presega 200.000 €, so sodelovali članice in člani, krajani, mnogi donatorji in seveda Občina Šmartno pri Litiji prek Gasilske zveze Šmartno pri Litiji s 30 tisočaki (za dvorano so primaknili še nekaj denarja iz občinskega proračuna). Gasilci se zahvaljujejo vsem, ki so na kakršen koli način pomagali pri gradnji. Zavedajo se, da se vsem nikoli ne bodo mogli v celoti oddolžiti, so pa gradili dom za gasilce in krajane.

Rudi Bregar

Prek 30 mladih gasilcev na Primskovem

V PGD Primskovo se zavedajo odgovornosti, ki ga zahteva delo z mladimi. A verjemite, da mlade v našem društvu ne učijo le vrlin in gasilskih spretnosti. Posebno pozornost posvečajo druženju.

V PGD Primskovo se na vseh tekmovanjih v okviru GZ Šmartno pri Litiji ravnajo po de Coubertinovem načelu: »Važno je sodelovati, ne zmagati.«. Zato se vseh občinskih tekmovanj udeležujejo z vsemi možnimi močmi in ekipami. Lani so na kar dve tekmovanji odšli v skoraj popolni postavi 33 mladih članov in članic. Tako tudi rezultati ne izostanejo, včasih boljši, drugič malo slabši. Močno pa si želijo, da bi katera od ekip dosegla raven državnega prvenstva. Do sedaj sta jih od tega uspeha ločila le drobna napaka in kanček tekmovalne sreče.

Posebno noto v društvu, še posebej pri delu z mladimi, posvečajo druženju. Ne samo druženju na vajah, tekmovanjih, delu v društvu, temveč tudi izven teh obveznosti. Tako vsako leto prirejajo svoj gasilski tabor Laze.

Kmalu za tem pa se vsaj pet mladih članov odpravi na celotedenski tabor, ki ga organizira GZ Šmartno pri Litiji. Tam so vedno doživeli in preživeli nekaj najlepših trenutkov v letu. Tako se spoznavajo in družijo tudi z vsemi mladimi iz naše občine, ki jih združuje gasilstvo.

Da so dobri člani, čeprav so mladi, se v društvu vsako leto izkaže tudi pri delu na veselici. Kaj, a mislite, da so premladi za veselico? Nasprotno! Njihove drobne roke pridno pomagajo pri prodaji srečk za srečelov. In še bi lahko naštevali tista mala opravila, ki jih z veseljem opravljajo, pa čeprav so včasih očem skrita. Ob koncu leta se vedno veselijo gasilskega silvestrovanja, ki ga pripravijo zase, samo za mlade.

Če pa ne verjamete, vas vabijo, da se jim enkrat pridružite, mogoče na vaji ali pa na njihovem taboru Laze, tam nekje proti koncu meseca junija.

Rudi Bregar in Božidar Zupančič

Gasilski dom, zgodba o uspehu na Primskovem

Primskovški gasilci podiramo meje v gasilstvu in delujemo ne samo v nesrečah, temveč skrbimo za pestro dogajanje v kraju skozi vse leto. Novi gasilski dom pa nam daje zagon in moči za nove in nove dejavnosti. Tako se naši člani in članice po novem intenzivno ukvarjajo z vajami in tekmovanji po celi Sloveniji. Dosegajo pa tudi zavidljive rezultate. Ne smemo pozabiti na naše najmlajše, ki se prav tako redno udeležujejo vseh organiziranih vaj in tekmovanj. In kljub temu, da sta njihova glavna cilja druženje in zabava, dosegajo zelo lepe rezultate na tekmovanjih.

Vsem članom, starejšim in mlajšim, pa je skupno to, da smo ponosni na naš novi gasilski dom in se v njem radi zadržujemo. Nadejamo se, da bo nov gasilski dom v letošnjem letu dobil končno podobo, nikakor pa si ne bomo dovolili, da bi naš novi ponos sameval.

Zato vabimo tudi vse vas, da se nam pridružite in pomagate soustvarjati zgodbo o uspehu. V novem domu je možnosti in prostora za raznovrstne aktivnosti in dejavnosti na Primskovem dovolj za vse vas in nas.

Jernej Selan,
gasilski častnik I. stopnje, poveljnik PGD Primskovo

Predprijave za 10. vodeni pohod po Mlinarski poti (Koroška)

Avtor članka: Rudi Bregar

Mnogi ste na letošnjih pohodih izrazili zanimanje za Koroško. Zato vas Zavod Levstikova pot v soboto, 3. junija 2017, vabi na čudovit 10. pohod po Mlinarski poti na Koroškem. Če bo število prijavljenih dovolj veliko, bo organiziran avtobusni prevoz. Strošek udeležbe bo zgolj avtobusni prevoz. Do 15. maja 2017 se lahko prijavite prek e-pošte info@levstik.si ali telefona 041 649 351. Podrobnosti najdete na www.levstik.si.

Pripravljenost operativnih gasilskih enot za reševanje

Avtor članka: Urban Habe, poveljnik PGD Kostrevnica

V prostovoljnih gasilskih društvih delujejo operativne enote, v katerih so člani usposobljeni za reševanje ob najrazličnejših intervencijah, kakor imenujemo posredovanje enot v sistemu zaščite in reševanja. Za uspešno posredovanje članov je potrebno nenehno izvajati izobraževanja in vaje, seveda pa so pomembni tudi drugi dejavniki.

Operativno enoto PGD Kostrevnica sestavlja 42 operativnih ter 23 rezervnih operativnih gasilcev. Večina se jih udeležuje izobraževanj, intervencij ter ostalih delovnih akcij. Poleg tega, da skrbimo za stalno operativno pripravljenost naših članov, delujemo tudi na preventivnem in tekmovalnem področju.

Največji poudarek dajemo izobraževanju in usposabljanju. Izobražujemo se na društvenem, zveznem in državnem nivoju. Prijavljamo se na tečaje, ki jih organizira GZ Šmartno ali pa GZ Slovenije. Želimo, da je vsak član usposobljen za čim več različnih posredovanj.

Glede na to, da imamo v lasti veliko orodja in opreme, so izobraževanja za operativne člane enote zelo pomembna. Oprema brez znanja nam ne koristi, zato se trudimo, da bomo v vsakem trenutku lahko pomagali občanom. Pomagati moramo čim hitreje in predvsem kvalitetno. Izobraževanja so potrebna tudi zato, ker se na intervencijah srečujemo z vedno novimi primeri, ki pa jih lahko uspešno rešimo le s primernim znanjem.

Že deset let zapored pripravljamo društvena izobraževanja, ki potekajo vsak četrtek. Izobraževanja imamo razdeljena na sklope (usposabljanje pri reševanju ob tehničnih nesrečah, izvajanje prve pomoči, gašenje požarov objektov, vozil, gašenje požarov v naravi, reševanje pri nesrečah z nevarnimi snovmi, naravnih nesrečah itd.). Poleg izobraževanja skrbimo za čiščenje in servis orodja in opreme, gasilskega doma in vozil ter administrativno delo. Vsako leto organiziramo dan odprtih vrat, s katerim želimo občanom predstaviti, kako naj posredujejo, ko se soočijo s požarom, prometno nesrečo ali nenadno obolelostjo osebe (srčni zastoj, možganska kap …). Zadnji dve leti smo dobršen del dneva odprtih vrat namenili prav nudenju prve pomoči. Občane smo seznanili z osnovnimi postopki ob prihodu na kraj prometne nesreče, pokazali smo jim postopek reševanja ob prometnih nezgodah, s pomočjo RK Litija smo jim ponudili tudi praktični preizkus izvajanja prve pomoči. Pokazali smo, kako se lotiti nudenja pomoči nenadno obolelim, prikazali smo jim postopek masaže srca, izvajanja umetnega dihanja ter oživljanja osebe z avtomatskim zunanjim defibrilatorjem (AED). Čeprav se je v zadnjih dveh letih dneva odprtih vrat udeležilo vsakič preko sto obiskovalcev, pa z udeležbo ne moremo biti zadovoljni. Ugotavljamo, da se občani premalo zavedate, da ste z ustreznim znanjem najboljši reševalci prav sami, saj ste pri ponesrečencu prvi. Veliko lahko storite sami in tako pomagate, da bo reševanje gasilcev ali reševalne enote hitrejše in uspešnejše.

Vsako leto izvedemo več društvenih in se udeležujemo meddruštvenih vaj. Na društvenih vajah izvajamo naloge, s katerimi se srečujemo na terenu ob različnih manjših intervencijah, na meddruštvenih pa s sodelovanjem več enot pridobivamo znanje za posredovanje ob večjih nesrečah. Poleg enot iz GZ Šmartno sodelujemo tudi s sosednjimi društvi. Večkrat sodelujemo tudi s PGD Litija, saj se z njimi srečujemo na intervencijah, na katerih skupaj opravljamo naloge s področja tehničnega reševanja ob prometnih nesrečah na območju naše občine.

Predno organiziramo vajo, izdelamo elaborat, v katerem določimo naloge, ki jih moramo izvesti, in določimo, katere enote bodo sodelovale. Ena izmed zadnjih večjih vaj, ki smo jih izvedli, je potekala v OŠ Kostrevnica. Predpostavka vaje je bila, da je zagorelo v kuhinji objekta, požar pa se je hitro razširil v eno od učilnic. V požaru se je poškodovala kuharica. Dobila je opekline 2. stopnje in se nadihala strupenega dima. Gasilci so najprej izvedli notranji napad, da so lahko požar pogasili, istočasno pa so pričeli tudi z reševanjem otrok, gasilci bolničarji pa z oskrbo kuharice, ki so jo v nadaljevanju predali reševalcem Zdravstvenega doma Litija. Vaja se je izkazala za dobro organizirano, pokazala je tudi nekaj manjših napak, ki pa niso pomembneje vplivale na potek dogodkov.

Včasih imamo zaradi vseh aktivnosti, nekaterih tudi s področja delovanja PGD, res morda kar naporne dneve, vendar se z uspešno izvedeno intervencijo ves trud poplača.

Novice iz Planinskega društva Litija

Avtor članka: Aleš Pregel

Sekcija »Sokol« je 11. 3. 2017 organizirala izlet na Hom in Kamnik v Savinjski dolini, ki se ga je udeležilo 26 pohodnikov. Člani planinske sekcije Sava – Kojoti – so se 18. 3. 2017 podali na Kršičevec, manj poznani vrh vzhodno od vasi Jurišče v Pivški kotlini. Izleta se je udeležilo 24 pohodnikov. Pohoda Srečka Kosovela se je 18. 3. 2017 udeležilo 29 članov sekcije »Sokol«. Start pohoda je bil v Sežani, kjer je bila tudi krajša slovesnost pred ljudsko univerzo in rojstno hišo Srečka Kosovela. Pot so pohodniki nadaljevali na Tabor in do vasi Šmarje, Kamen pa do Tomaja. Občnega zbora društva, 19. 3. 2017, se je udeležilo 54 članov. Zbor je vodila delovna predsednica Ana Mohar. Društvo je izdalo glasilo Prusik, v katerem so zbrana vsa poročila in programi. Soglasno so sprejeli poročila za leto 2016 ter programe za leto 2017. Pohoda na Učko na Hrvaškem se je 25. 3. 2017 udeležilo 31 članov planinske sekcije »Sokol«. Z mejnega prehoda Jelšane so se zapeljali do hotela na Poklonu, kjer so pričeli s hojo. V lepem vremenu in s še lepšimi razgledi na obalo, morje in otoke so v uri in pol dosegli najvišji vrh na Učki – Vojak. Sestopili so na južno stran proti Lovranu, ker jih je v Lovranski Dragi čakal avtobus. 14. Jablaniškega pohoda se je 1. 4. 2017 v lepem vremenu udeležilo 27 pohodnikov planinske sekcije »Sokol«, v okviru družinskega izleta pa se je pohoda udeležilo 28 članov, od tega deset iz sekcije POŠ Kresnice.

Načrtovani izleti in akcije v maju 2017:

- 20. 5. 2017 – Kočevska pot (sekcija Sokol),
- 20. 5. 2017 – Porezen (sekcija Sava),
- 27. 5. 2017 – Vrtaška planina (sekcija Sokol).

Program je okviren, več informacij o izletih pa dobite na društvu in na spletni strani http://www.pdrustvo-litija.si/.

Imamo jih! Državne prvake v kvizu!

Avtor članka: Vid Zagorc Sirk, predsednik mladinske komisije PGD Kostrevnica

Na 16. državnem kvizu gasilske mladine so pionirji PGD Kostrevnica postali državni prvaki, mladinci so bili prav tako odlični s 4. mestom.

Letošnje leto se je za mlade gasilce v PGD Kostrevnica začelo zelo uspešno, saj je ekipa pionirjev 1. aprila zmagala na 16. državnem kvizu gasilske mladine, ki ga je gostila Gasilska zveza Šmartno pri Litiji. Neža, Ajda Stella in Matevž so se z mentorico Ano Mario odlično pripravljali in se tako preko občinskega in regijskega kviza uvrstili na državno tekmovanje. V konkurenci 38 ekip so se pomerili v teoriji gasilskih znanj, prvi pomoči in požarni preventivi. V praktičnem delu so se pomerili v štafetnem vezanju vozlov ter gasilski spretnosti.

Da pa je bil dan še popolnejši, so nas z odličnim 4. mestom med 37 ekipami razveselili tudi mladinci. Hana, Teja, Benjamin in Žana z mentorico Katjo so z malo športne smole pri praktičnem delu za las zgrešili mesto na stopničkah. Vendar nič zato, tudi ta rezultat je izjemen.

Obema ekipama še enkrat čestitamo za odlična rezultata. Obenem pa vabimo vse mlade do 18. leta, da se nam pridružijo, saj v PGD Kostrevnica poseben pomen dajemo izobraževanju gasilske mladine, saj si bomo le tako lahko zagotovili bodoče generacije gasilcev, ki bodo lahko pomagali ljudem ob nesrečah.

Snoezelen – multisenzorna soba v Domu Tisje

Avtor članka: Dom Tisje

Snoezelen je besedna zloženka iz dveh nizozemskih besed: vohati in dremati. Koncept so razvili na Nizozemskem, kjer so uredili tudi prvo senzorno sobo, potem pa se je koncept hitro razširil tudi v druge države. V domu, v matični enoti v Črnem Potoku, smo snoezelen uredili v grajskih prostorih, prvi uporabniki pa so blagodejne učinke spoznali v mesecu februarju 2017.

Gre za multisenzorno sobo oziroma multisenzorno okolje, za prostor, kjer uporabniki (stanovalci) lahko uživajo v različnih čutnih izkušnjah in s tem dobijo nežno stimulacijo čutov (tip, sluh, vid, okus, vonj in gib) po kontrolirani poti pod vodstvom terapevta. Stimulacija je lahko povečana ali znižana, da bi se ujemala z interesi ali s terapevtskimi potrebami uporabnika. Takšni prostori, ki imajo tudi vso potrebno opremo, ponujajo vrsto aktivnosti, ki so lahko senzorično stimulativne ali pomirjujoče v svojih učinkih. Soba je ločena od zunanjih motečih dejavnikov.

Snoezelen vsebuje različno opremo, ki lahko stimulira vse čute: solarni projektor, ki predvaja različne tematske slike, barvna optična vlakna (za stimulacijo vida), distributer arome (za stimulacijo vonja), vodno posteljo in masažni stol (za stimulacijo giba), številne taktilne pripomočke, opremo za ustvarjanje zvočnih efektov ter po potrebi terapevta, ki izvaja terapevtski dotik. Z opremo in poznavanjem biografije uporabnika lahko ustvarimo prostor, ki mu ponuja največje ugodje, sprostitev ali stimulacijo.

Vse to pomaga k boljšemu počutju stanovalcev z različnimi obolenji, dobre izkušnje imamo tudi s tistimi stanovalci, ki imajo težave zaradi demence. Sicer pa snoezelen lahko uporabljajo tako otroci kot starejši ljudje.

Ugotavljamo, da se po večkratni obravnavi uporabniki boljše počutijo, okrepijo se senzorne poti, kar povzroča tudi pozitivne spremembe v možganih – povečanje motivacije in zaupanja ter krepitev kognitivnih funkcij (razumevanje, govor ...), zmanjša se njihov mišični tonus, povečuje se aktivnost, spontanost, snoezelen pa ima še številne druge pozitivne učinke. Hkrati pomaga tudi zaposlenim, ki so pri vzpostavljanju harmoničnih odnosov v stalnem stiku s stanovalcem.

Snoezelen lahko uporabljajo tudi drugi uporabniki, ki so zaradi stresa prenapeti, ki se ne zmorejo sprostiti, ki so preobremenjeni z delom, in številni drugi, ki si želijo sproščanja na poseben »pravljičen« način. Vodna postelja s posebnimi zvočnimi efekti nežno masira telo, glasba in video prezentacija pa človeka globoko sprostita in zazibljeta v stanje sproščenosti, miru in harmonije.

Vabimo vas, da snoezelen preizkusite tudi sami!

Valvasorjev dan na gradu Bogenšperk

Avtorica članka: Lidija Ribič

V nedeljo, 21. maja 2017, vabljeni na praznovanje 376. rojstnega dne Janeza Vajkarda Valvasorja.

Janez Vajkard Valvasor je 28. maja 1641 v stolni cerkvi sv. Nikolaja v Ljubljani prejel sveti krst, natančen datum njegovega rojstva pa ni znan. S praznovanjem 376. obletnice rojstva J. V. Valvasorja bomo obeležili rojstni dan enega izmed najslavnejših in najzaslužnejših mož dežele Kranjske.

V spomin na njegov rojstni dan se bomo odpravili na pohod po Valvasorjevi poti, ki vodi po obronkih nekdanjih posesti gradu

Bogenšperk. Po poti in zgodovini krajev ob Bogenšperku nas bo vodil dr. Jernej Kotar, pridružil pa se mu bo tudi g. Jože Sinigoj, ki je pohodno pot zasnoval. Pot z gradu Bogenšperk pelje mimo gradu Črni Potok in ostalin gradov Sela, Slatna in Lihtenberk. Pohod bomo pričeli ob 9. uri na parkirišču pred gradom. Ob poti bo poskrbljeno za osvežitev, ob vrnitvi na grad pa vas bo čakala grajska malica, ki si jo boste lahko naročili ob odhodu na pohod (4,50 €). Na Bogenšperku bosta prvič uprizorjeni dve pesmi iz slatenskega urbarja. Ko se boste pohodniki vrnili na Bogenšperk, vas bosta pozdravila baronica Ana Maksimila Valvasor in hlapec Jurij. Lahko se boste odpravili na doživljajsko vodenje po gradu, se zabavali pri grajskih igrah ali ustvarjali na grajskih otroških delavnicah in si ob 16. uri ogledali otroško gledališko predstavo Pepelka, v izvedbi družinskega gledališča Kolenc.
Vstopnine ni, zato vabljeni na grajsko praznovanje.

Bogenšperk: kjer se srečata Vzhod in Zahod

Avtorica članka: Lidija Ribič

V soboto, 20. maja 2017, ob 18. uri, vas vabimo na prireditev Bogenšperk: kjer se srečata Vzhod in Zahod na grad Bogenšperk.

Projekt »Bogenšperk: kjer se srečata Vzhod in Zahod« smo po lanski odmevni izvedbi znova zasnovali kot vsakoletni poklon svetovnemu dnevu kulturne raznolikosti za dialog in razvoj v duhu svetovnega popotnika, raziskovalca in polihistorja Janeza Vajkarda Valvasorja.
Potekal bo pod pokroviteljstvom Slovenske nacionalne komisije za UNESCO.
Projekciji kratkega dokumentarnega filma *Migration of violets*, posnetega v Sloveniji, na temo migracij in medosebnih človeških odnosov, priznane iranske režiserke Farzaneh Farshad, bo v okviru okrogle mize z izbranimi gosti sledil pogovor z režiserko.
Srečanje bomo nadaljevali ob 19.30 s koncertom ansambla Nova Schola Labacensis *Srečanje Vzhoda in Zahoda – glasbeno poetični dialog.*
Program vključuje izvedbo indijske, šrilanske, turške otomanske, romunske in grškobizantinske glasbe v dialogu z biseri evropskega duhovnega, glasbenega, pesniškega izročila od Valvasorjevega časa do danes. Koncert bo izvedel edinstven slovenski ansambel za izvajanje evropske in orientalske glasbe Nova Schola Labacensis, pod umetniškim vodstvom prof. Borisa Šinigoja.
Vstopnine ni. Prisrčno povabljeni!

Tačkov festival v Litiji

Avtorici članka: Aleksandra Mavretič in Andreja Štuhec

Morda je prav ob 10-letnici smrti Naceta Simončiča na prireditvi v avli Občine Litija junija 2011 vzniknila ideja o tradicionalni prireditvi, zagotovo pa je pozneje dozorela ob sodelovanju Knjižnice Litija, Mestne skupnosti Litija, Občine Litija in ZKMŠT Litija. Tako bodo soorganizatorji letos pripravili že 6. Tačkov festival. Vsako leto je festival dopolnjen, letos so se povezale kulturne ustanove občine Litija: Knjižnica Litija, Kulturni center Litija, Mladinski center Litija, Mestni muzej Litija in Glasbena šola Litija - Šmartno, zato bo festival v več dneh vabil v kulturne ustanove.

V dopoldanskem času od ponedeljka, 5. 6., do petka, 9. 6., vabijo na organizirane/najavljene obiske:

Ponedeljek, 5. 6. 2017	Knjižnica Litija	Pravljični uri: 9.00; 10.00
Torek, 6. 6. 2017	Glasbena šola Litija -Šmartno	Koncerta: 9.30; 10.30
Sreda, 7. 6. 2017	Mestni muzej Litija	Vodeni ogledi muzeja: 11.00, 12.00
Četrtek, 8. 6. 2017	Kulturni center Litija	Lutkovni predstavi za šolarje: 9.00; 10.30
Petek, 9. 6. 2017	Kulturni center Litija	Lutkovni predstavi za predšolske otroke: 9.00; 10.30

Nekatere vsebine bodo potekale tudi v popoldanskem času, kot denimo druženje s Tačkami pomagačkami. Četrtkov spominski večer v Knjižnici Litija bo potekal v sodelovanju z društvom Tombas, večer bo posvečen poeziji in prozi Naceta Simončiča. V petek v popoldanskem času bo v parku pred KC Litija potekal zaključek festivala, podelitev nagrad Tačkovega natečaja, zabavne vsebine, kinološki prikazi, delavnice in sladka presenečenja. Natečaj za strip »Tudi psi se učijo« poteka do 23. maja, več pa lahko izveste na spletni strani Knjižnice Litija.

Obvestila za maj in junij 2017

Društvo diabetikov Litija in Šmartno

Avtorica članka: Danijela Stojančič

1. Zdravstveno predavanje
V mesecu maju vas vabimo na zdravstveno predavanje:
Očesne spremembe pri bolnikih s sladkorno boleznijo, ki bo v torek, **16. 5. 2017, ob 16. uri** v Knjižnici Litija. Predavala bo ga. dr. Mojca Urbančič.
V mesecu juniju vas vabimo na zdravstveno predavanje:
Diabetes in diabetično stopalo, ki bo v torek, **13. 6. 2017, ob 16. uri** v Knjižnici Litija. Predavala bo ga. dr. Alenka Forte.
2. Merjenje sladkorja, krvnega tlaka in holesterola
V društveni pisarni bo merjenje **v sredo, 7. 6. 2017, od 8. do 10. ure.**
V Mercatorju pri banki bo merjenje v četrtek, 18. 5. 2017, od 8. do 12. ure.
V Mercatorju na Ježi bo merjenje v četrtek, 25. 5. 2017, od 8. do 12. ure.
3. 21. športno-rekreativno srečanje diabetikov Slovenije
Srečanje bo v soboto, 27. 5. 2017, s pričetkom ob 8.30 v Športni dvorani v Podčetrtku. Ker nimamo športnih ekip, vas vljudno vabimo, da se skupaj z nami v čim večjem številu udeležite srečanja (organiziran prevoz). **Rok za prijavo na srečanje je v društveni pisarni do 15. 5.,** ko boste lahko poravnali prispevek 20 € za prevoz, kosilo in organizacijo.
4. Pohodi
Nadaljujemo z ustaljeno tradicijo in skupaj z MDI vsak **četrtek** organiziramo pohode v naši bližnji in daljni okolici. Hodite na lastno odgovornost v primerni obutvi in opremi.
Za pohode v okolici se obvezno prijavite v društveni pisarni najkasneje dan pred pohodom.
Za ostale pohode, kot na primer na **Blanco, Slavnik, ob strugi Kamniške Bistrice, po Poklјuški soteski in za zaključni pohod,** bo zanimanje večje, zato bo organiziran avtobusni prevoz. **Prijave z obveznim plačilom akontacije sprejemamo** v društveni pisarni **teden dni pred odhodom.** Vsi četrtkovi pohodi trajajo 3–4 ure v obe smeri, razen če se drugače dogovori z vodniki.
18. 5. 2017 – Litija–Blanca–Bohor–pot štirih slapov in nazaj, ob 7. uri, **avtobus** – Lojze Hauptman
1. 6. 2017 – Litija–Slavnik in nazaj, ob 7. uri, **avtobus** – Lojze Hauptman
8. 6. 2017 – Litija–ob strugi Kamniške Bistrice in nazaj, ob 7. uri, **avtobus** – Ivan Lamovšek
15. 6. 2017 – Litija–Poklјuška soteska in nazaj, ob 7. uri, **avtobus** – Jože Groboljšek
22. 6. 2017 – Litija–Čateška gora–Gabrska gora in nazaj, ob 7. uri – Jože Pavli
29. 6. 2017 – Zaključni pohod: Litija–Logarska dolina–Okrešelj in nazaj, ob 7. uri, **avtobus** – Jože Groboljšek
5. Telovadba

V mesecu **maju** bo telovadba potekala samo ob **ponedeljkih**, če bo zanimanje, se bomo ob koncu meseca dogovorili za junijsko telovadbo.

6. Kopanje v Dolenjskih in Šmarjeških Toplicah ter Talasu Strunjan

Nudimo vam nakup celodnevnih kart za kopanje, tudi ob vikendih in praznikih.

7. Dohodnina

Naše društvo je od oktobra 2007 uvrščeno med upravičence, ki jim lahko namenite del dohodnine za donacije – to je do 0,5 %. Gre za dohodnino, ki je obračunana državi in jo lahko namenite društvu. **S tem nam boste omogočili, da bo naše delovanje programsko še bogatejše.**

Obrazce za 0,5 % dohodnine lahko dobite v društveni pisarni. Lahko jih tudi posredujete svojim družinskim članom ali prijateljem. **Vsem, ki ste to že storili, se najlepše zahvaljujemo.**

8. Plačilo članarine

Članarina za leto 2017 znaša 12 €. V kolikor ste članarino že poravnali, se vam najlepše zahvaljujemo.

9. Razno

Naročanje lističev za aparate

Junija morate naročila oddati do 7. 6. 2017, prevzem bo v sredo, 14. 6. 2017.

10. Uradne ure

Uradne ure so v **ponedeljek in sredo od 8. do 11. ure.**

Rudi Bregar, dobitnik Bloudkove plakete za življenjsko delo v športu

Avtor članka: Luka Bregar

V začetku leta je Rudi Bregar, vodja projektov Levstikove poti, na Brdu pri Kranju prejel najvišje državno nagrado na področju športa, Bloudkovo plaketo za življenjsko delo v športu. Za to visoko priznanje so ga skupaj predlagale Občine Litija, Šmartno pri Litiji in Trebnje.

Bloudkovo plaketo je prejel za 30-letno delo pri vodenju projektov in organizaciji množičnih pohodov od Litije do Čateža. Samo v okviru teh projektov sodeluje pri promociji pohodništva in zdravega načina življenja, v zadnjih letih pa so vanje vključeni mnogi pohodi na širšem območju Levstikove poti. Sicer je bil aktiven tudi v mnogih nogometnih klubih, posebej pa je treba omeniti tudi organizacijo mnogih turnirjev v dvoranskem nogometu, ki sta jih organizirala skupaj z Mirkom Plaznikom v časih, ko NZS sploh še ni priznavala futsala tako kot velikega nogometa.

Ob podelitvi državne nagrade je Rudi Bregar dejal:

»Zahvaljujem se vsem domačinom in društvom ob poti za prijetne programe in sprejemanje pohodnikov, Levstikovim občinam Litija, Šmartno pri Litiji in Trebnje, vsem več kot 250.000 pohodnikom iz celega sveta, ki ste prehodili Levstikovo pot v 30 letih, in nenazadnje vsem donatorjem in sponzorjem, ki ste v teh letih verjeli v projekte.

Še posebna zahvala pa akademiku prof. dr. Matjažu Kmeclu za vse strokovne nasvete in pomoč v teh letih, prof. dr. Rajku Šugmanu, nekdanjemu dekanu Fakultete za šport, akademiku dr. Cirilu Zlobcu, Mestni občini Ljubljana, ki je prevzela že dve častni pokroviteljstvi jubilejnih pohodov, in Marjanu Kelvišarju, direktorju IMP Armature iz Ivančne Gorice, ki zadnja leta podpira prireditve kot generalni pokrovitelj.

Hvala tudi vsem sodelavcem, ki ste v 30 letih pomagali pri pripravah in izvedbi množičnih pohodov. Naj zaključim z mislijo Cirila Zlobca: Fran Levstik je Slovence prebujal, Levstikova pot Slovence združuje.«

14. pohod po Jablaniški poti

Avtor članka: Društvo za razvoj podeželja Laz

1. 4. 2017 je obsijana Jablaniška dolina privabila skoraj 1000 pohodnikov.

Društvo za razvoj podeželja LAZ je organiziralo že 14. tradicionalni pohod po Jablaniški poti. Z veliko vložka organizatorja v promocijo dogodka smo privabili številne nove pohodnike. Letošnjega pohoda se je udeležilo cca. 1000 pohodnikov. Izredno lepo vreme je omogočilo, da je bila nenaporna pot zelo prijetna, kar se je izražalo tudi v dobri volji številnih pohodnikov.

Množico pohodnikov je na startu v Zgornji Jablanici pričakala nasmejana skupina prostovoljk iz vrst društva Laz. Pohodniki so se pred startom okrepčali s tradicionalnim jablaniškim zajtrkom (jabolko, štrukeljc, kava in čaj) in se dobro okrepčani podali na 15 km dolgo krožno pot.

Ob poti so domačini kot vedno poskrbeli za odlično ponudbo domačih dobrot. Za ta čas visoke temperature so pohodnike na poti zadržale dlje časa kot običajno, saj so malce utrujeni lahko posedali in poležavali na prisojnih legah pobočij. Kljub številčnosti so se pohodniki po jablaniški poti razporedili in ni bilo čutiti množičnosti. Tako so se ponudniki ob poti lahko posvetili mimoidočim in z njimi pokramljali.

Zadovoljne pohodnike je na cilju v Gradišču pri Litiji pričakal bogat kulturni program. Prisotne sta zabavala dolenjska komika »Jožа in Jože«, ob spremljavi harmonikarja Uroša Hauptmana so tradicionalno zapele pevke ŽPZ LAZ.

Ob spustu v dolino so se številni pohodniki ustavili še v Domačiji spominov, kjer so si ogledali novo 12. tematsko razstavo Pogledi Slovenije. Zakonca Samec sta kot po navadi s svojimi zgodbami in anekdotami navduševala obiskovalce razstave.

Tako organizatorji kot pohodniki smo bili z izvedbo pohoda zadovoljni. S pomočjo donatorjev je bila prireditev kvalitetna in še bogatejša, za kar si zaslužijo posebno zahvalo.

Iz zakladnice slovenske grafike: Vladimir Makuc

Avtorica članka: Lidija Ribič

Odprtje razstave grafik in pričetek 4. Valvasorjevih mednarodnih grafičnih dni.

Janez Vajkard Valvasor je po velikonočnih praznikih, 12. aprila leta 1678, na gradu Bogenšperk ustanovil bakroreznico in tiskarno za bakroreze, prvo te vrste na slovenskih tleh. V spomin na ta dogodek je bilo v sredo, 12. aprila 2017, v galeriji gradu Bogenšperk odprtje razstave Vladimirja Makuca (1925–2016), enega najbolj prepoznavnih slovenskih grafičnih umetnikov. Razstavo je odprl direktor Galerije Božidar Jakac Kostanjevica na Krki, g. Goran Milovanović, o razstavi in Vladimirju Makucu pa je spregovoril vodja Galerije Prešernovih nagrajencev Kranj, mag. Marko Arnež. Z glasbenimi točkami je večer popestrila Karin Kovaček.

Vladimir Makuc je umetnik izrazito osebnega poetičnega sloga in eden najpomembnejših interpretov slovenskega kraškega sloga. Po diplomi na Akademiji za likovno umetnost je opravil specialko za restavratorstvo. Imel je več kot 70 samostojnih razstav in sodeloval na več kot 450 razstavah grafike doma in po svetu. Prejel je nagrado Prešernovega sklada, leta 1979 Prešernovo nagrado ter številne druge nagrade.
Razstava postavlja na ogled 19 grafik in grafično matrico iz stalne zbirke Galerije Prešernovih nagrajencev iz Kranja. Razstava bo na ogled do 4. junija 2017.
Z odprtjem razstave Iz zakladnice slovenske grafike se pričenjajo 4. Valvasorjevi mednarodni grafični dnevi. V sodelovanju Javnega zavoda Bogenšperk s Tehniškim muzejem Slovenije in Galerijo Božidar Jakac Kostanjevica na Krki se bo v letu 2017 zvrstil niz dogodkov, povezanih z grafično umetnostjo.

Na velikonočni ponedeljek po Humarjevi poti

Avtor članka: Rudi Bregar

Na velikonočni ponedeljek, ob 8. uri zjutraj, so se zbrali pohodniki Humarjevega pohoda. Na pot so se odpravili v Stranjah pri Velikem Gabru. Od tam so se napotili po glavni cesti severovzhodno proti Bregu in prav na meji med občinama Trebnje in Ivančna Gorica zavili na most prek reke Temenice naprej proti Šentjurju. V skupini je bila prijetna in pestra druščina pohodnic in pohodnikov iz različnih koncev Slovenije.

Pot je označena s posebnimi tablami Humarjeve poti. Table so lesene in nanje je vgravirana silhueta Primskove gore, pot pa se prekriva z Žefranovo potjo.
Na Kuklju se je odprl čudovit pogled v vse smeri po Sloveniji, proti severu pa so pohodniki že videli zvonik božjepotne Marijine cerkve, vrh 594 metrov visoke Primskove gore.
Vrh Primskove gore so ostanki domnevno trojnega obzidja iz časov turških vpadov, znotraj tega pa stojijo tri cerkve: že omenjena Marijina cerkev, Miklavževa cerkev in najstarejša cerkev sv. Petra. V osrednji cerkvi je pohodnike nagovoril domači župnik Jože Hauptman, ogledali pa so si tradicionalno sekanje pirhov. Z vrha je bil čudovit razgled v vse smeri po Sloveniji. Omeniti velja tudi grob Jurija Humarja z vzidano nagrobno ploščo na steni Marijine cerkve. Ob Marijini cerkvi stoji ena najstarejših lip v Sloveniji, po ocenah tam raste že okrog 600 let.
S Primskove gore je skupina pot nadaljevala skozi Sevno, Gornji in Dolnji Vrh do Žubine in do izhodišča v Stranjah.
Pohod je potekal v sončnem vremenu, med udeleženci pa je bil tudi dr. Wilmer Armando Depablos, venezuelski veleposlanik v Sloveniji. Med potjo je bilo poskrbljeno za pijačo in podrobno predstavitev krajev, skozi katere je vodila Humarjeva pot. Pohod je organiziral Zavod Levstikova pot v okviru vseslovenske akcije Slovenija v gibanju, ki jo koordinira Športna unija Slovenije.

Občinski odbor SLS Šmartno pri Litiji

Avtorica članka: Predsednica OO SLS Šmartno pri Litiji

V letu 2016 smo v OO SLS Šmartno pripravili kar nekaj aktivnosti oziroma smo se udeležili različnih dogodkov.

Najprej smo se 24. junija v lepem številu udeležili tradicionalnega kresovanja na Jančah, ki ga je organiziral OO SLS Ljubljana. V začetku septembra smo se skupaj z litijskim odborom udeležili 20. tradicionalnega tabora SLS, ki je potekal v Velenju. Že v oktobru smo v okviru projekta Povežimo Slovenijo izpeljali skupno ekskurzijo s člani litijskega odbora, obiskali smo občino Slovenske Konjice , vinsko klet Zlati grič in Žičko kartuzijo. Poln avtobus članov in simpatizerjev SLS si je po zaključku prijetnega izleta na Štajersko obljubil, da tako zanimiv izlet pripravimo tudi letos.

Za martinovo je naš občinski odbor obiskal evropski poslanec Franc Bogovič, ki si je najprej ogledal našo lepo farno cerkev, potem se je ob kapljici rujnega pridružil članom društva Štuc, ki so imeli svojo predstavitev v nekdanji prodajalni s sadjem.
Skupaj z županom Rajkom Meserkom in člani občinskega odbora si je ogledal tudi šmarsko knjižnico.
Zatem se je udeležil naše občinske proslave v kulturnem domu, kjer je bil tudi slavnostni govornik.
Poln lepih vtisov nas je povabil, naj ga obiščemo v Bruslju.

RD Herz Šmartno je prvak 1. B DRL

Avtor članka: RD Herz Šmartno

Šmartno se vrača na zemljevid najboljših rokometnih ekip v Sloveniji! Po odlični seriji v spomladanskem delu je ekipa RD Herz Šmartno postala prvak 1. B državne rokometne lige in si s tem zagotovila napredovanje v prvo slovensko ligo! Skozi celotno sezono je ekipa, na čelu s trenerjem Filipom Gradiškom in kapetanom Alešem Šmejcem, delovala kot eno. Tako na igrišču kot tudi v garderobi je bilo med njimi veliko pozitivne energije. Prišel je tudi kakšen poraz, kakšen slab dan, ampak takšnih je bilo zelo zelo malo. Po do sedaj odigranih štiriindvajsetih tekmah v ligaškem delu smo daleč najbolj konstantni od vseh ekip lige. Naslov prvaka 1. B državne rokometne lige ter napredovanje v 1. ligo, t. i. Ligo NLB, je nagrada za dobro delo. Veliko ur treninga, dela ter odrekanja, predvsem igralcev, pa tudi ostalih ljudi, ki so tako ali drugače povezani s člansko ekipo oz. šmarskim rokometom, je s tem uspehom poplačano. Veseli tudi to, da je imela ekipa tudi na gostovanjih podporo, predvsem Krokarjev pa tudi ostalih navijačev, staršev ipd. To si želimo tudi v prihodnji sezoni, ko bomo igrali proti najboljšim ekipam v Sloveniji.

Na zadnjih treh tekmah sta bili na vrsti dve težki gostovanji, v Trbovljah in v Krškem, ter domača tekma s Sevnico. Na zadnji marčevski dan je ekipa gostovala pri RD Rudar, ki ga vodi nekdanji šmarski trener Jaka Keše. Zasavski derbi, ki je imel tudi dobrodelno noto (domača ekipa je celotni izkupiček od vstopnine namenila Nenadu Stojakoviču), je privabil lepo število gledalcev. Trener Rudarja Jaka Keše je svojo ekipo dobro pripravil, saj je v prvem polčasu prikazala več ter vodila tudi za pet zadetkov (13 : 8, 14 : 9). Šmarska ekipa je imela težave pri realizaciji, saj je dobro branil domači vratar Klemen Krajnc. V drugem polčasu pa takoj nalet ekipe RD Herz Šmartno. Prednost s polčasa je kmalu skopnela, prvič je bilo izenačeno pri 18 : 18, nato pa že vodstvo 18 : 20. Nadaljeval se je trd boj za vsako žogo, obrambo in zadetek. Šmarska ekipa je uspešno držala prednost dveh, treh zadetkov, tik pred koncem so domači zapretili, ampak zgrešili dve 100 % priložnosti. Zmago za Šmarčane je z osmim zadetkom zapečatil Tilen Strmljan, domači pa so imeli le še čas znižati rezultat na zadetek zaostanka. Videli smo razburljivo tekmo, pravi derbi, ki se je končal z minimalno zmago 28 : 29.

Ekipa (foto: Blaž Bratkovič)

V 23. krogu je v Šmartnem gostovala ekipa RK Sevnica, ki se po sezoni poslavlja od družbe 1. B lige. Proti Sevnici je trener Filip Gradišek tekmo odigral brez prvega vratarja Midhada Muratoviča in kapetana Aleša Šmejca. V prvem polčasu domača ekipa ni upravičila vloge favorita, gostje so igrali sproščeno ter dosegli nekaj lahkih zadetkov. Ob polčasu sta bila le 2 zadetka prednosti za domače. V drugem delu podoben začetek, gostje so se približali na zadetek zaostanka ter držali priključek do 20 : 19, nato pa je domača ekipa začela igrati bolje, svoje obrambe je dodal tudi Luka Kukovica. Vodstvo se je pričelo višati, mladi domači igralci so se sprostili ter pokazali, da znajo še kako dobro igrati rokomet. Gostje niso imeli rešitve za razpložene Šmarčane, razlika je le naraščala. Videli smo odličen drugi polčas, ki so ga igralci Herz Šmartna dobili z visokim rezultatom 29 : 9. Končni rezultat visokih 46 : 24. Kmalu po tekmi so domači igralci izvedeli tudi za ostale rezultate, tako da je že ta zmaga pomenila osvojitev naslova PRVAKA 1. B državne lige, čeprav so bili do konca prvenstva še trije krogi.
Na zadnji aprilski tekmi so v soboto, 22. aprila, Šmarčani gostovali v Krškem, kjer smo spremljali dobro tekmo, ki se je končala brez zmagovalca. Domačini so v prvem polčasu dobro začeli in vodili skoraj do konca polčasa, največ za tri zadetke. V zaključku tekme je ekipa Herz Šmartna uspela nadoknaditi razliko ter odšla na odmor z zadetkom prednosti. V drugem delu je bilo vodstvo ekipe Šmartna najvišje pri treh zadetkih, domačini so proti koncu tekme izenačili pri 26 : 26. Do konca tekme se je igralo gol za gol. Na koncu tekme lahko rečemo, da je bil glede na prikazano neodločen izid 29 : 29 še najbolj pravičen.
Proti koncu tekmovanja gredo tudi tekme mlajših selekcij. Mladinska ekipa trenutno zaseda 7. mesto v 2. DRL. Kadeti in starejši dečki A nadaljujejo s tekmami v razvrstitvah od 17. mesta navzdol. Mlajši dečki A igrajo v polfinalni skupini C, v kateri zasedajo 4. mesto in se bodo na koncu borili za 13. mesto v Sloveniji.

Dobro igrajo tudi ekipe mini rokometa, ki nastopajo v zasavski ligi mini rokometa.
V imenu društva vas vabimo, da si ogledate tekme 1. B lige v domači Dvorani Pungrt ter tudi kakšno v gosteh. Hvala navijaški skupini KROKARJI, ki nas tudi v novi sezoni spremlja doma in na gostovanjih!!! Seveda vas vabimo tudi na tekme mlajših selekcij, ki so na sporedu skoraj vsak vikend. Vse bralce vabimo, da si ogledate našo internetno stran: www.rdherzsmartno.si, ter seveda našo Facebook stran: www.facebook.com/Rokomet.Smartno, na katerih lahko spremljate veliko zanimivih novičk, fotografij ipd.

LESTVICA 1.B DRL PO 24. KROGU:

Mesto	Ekipa	Št.tekem	Zmage	Neodl.	Porazi	Razl.zad.	Točke
1.	**RD HERZ ŠMARTNO**	**24**	**19**	**3**	**2**	**776 : 639**	**41**
2.	RD SLOVAN	24	16	3	5	778 : 658	**35**
3.	RK SVIŠ IVANČNA GORICA	24	17	0	7	737 : 657	**34**
4.	ROKOMETNI KLUB KRŠKO	24	13	7	4	811 : 726	**33**
5.	ŠD RK KRIM - OLIMPIJA	24	15	3	6	708 : 634	**33**
6.	ŠD ŠKOFLJICA PEKARNA PEČJAK	24	15	3	6	702 : 633	**33**
7.	RK BREŽICE	24	15	2	7	738 : 695	**32**
8.	RD RUDAR	24	10	2	12	710 : 704	**22**
9.	RK RADEČE PAPIR NOVA	24	10	1	13	646 : 698	**21**
10.	RK ČRNOMELJ	24	9	1	14	644 : 719	**19**
11.	ŠD MOKERC - IG	24	5	1	18	607 : 692	**11**
12.	RD MOŠKANJCI - GORIŠNICA	24	4	0	20	680 : 768	**8**
13.	RK CERKLJE	24	4	0	20	646 : 773	**8**
14.	RK SEVNICA	24	3	0	21	592 : 779	**6**

Dečki letnikov 2007 in 2006 zmagovalci v svojih kategorijah na 6. Zajčkovem turnirju v mini rokometu v Radečah

Avtor članka: RD Herz Šmartno

8. 4. 2017 se je odvijal 6. Zajčkov turnir v mini rokometu v Radečah, ki se ga je tradicionalno udeležil tudi naš klub RD Herz Šmartno.

Med 38 ekipami, ki so sodelovale na turnirju, so bile tudi štiri naše, in sicer dečki letniki 2008, 2007, 2006 in deklice z mešano ekipo letnikov 2007–2009.
Deklice so tekmovale v kategoriji deklic 2006. Pokazale so borbeno igro in se uspešno kosale z leto ali več let starejšimi igralkami iz nasprotnih ekip. Priložnost za igro so dobile vse igralke, od najmlajše do najstarejše, in vse so pokazale znanje in napredek. Na koncu so zasedle 5. mesto.
Za dečke letnik 2008 je bil to prvi Zajčkov turnir. V svoji kategoriji so samo enkrat izgubili (proti kasnejšim zmagovalcem, ekipi RŠ Vučiči HR) in na koncu zasedli 5. mesto. Znanje, borbenost in želja, ki so jih pokazali, so dober obet za prihodnost našega rokometnega društva.
Dečki letnik 2007 so zmagali vse odigrane tekme na turnirju in zasluženo zasedli prvo mesto. Znanje in igra, ki so ju prikazali, sta presenetila vse v dvorani. Najtežjo tekmo so imeli proti vrstnikom iz RK Dol TKI Hrastnik. V tekmi, polni izključitev, se je iskrilo tudi na tribunah. Na koncu so naši fantje zasluženo zmagali in presrečni dvignili pokal za prvo mesto. Dokaz dobrih iger celotne ekipe sta tudi Krištof Kogovšek in Jon Verbovšek, ki sta bila izbrana v najboljšo peterko letnika 2007.
Dečki 2006 so nastopili v najstarejši kategoriji na turnirju. Temu primerne so bile tudi odigrane tekme – vse težke in z minimalnimi razlikami. Naši fantje so z borbenostjo in nepopustljivostjo nasprotnim ekipam vsilili svoj način igre. Najtežja tekma se je odvijala proti ekipi RŠ Vučiči HR, v kateri so naši zaostajali že za tri gole. Ekipa se ni predala in je v zadnjih trenutkih tekme izenačila rezultat. V živčnemu izvajanju sedemmetrovk so bili naši boljši in si tako utrli pot v finale. V finalni tekmi turnirja so pred polnimi tribunami premagali ekipo RK Dol TKI Hrastnik in zasluženo dvignili pokal za prvo mesto. Tudi pri letniku 2006 smo imeli dva izbranca v naj peterko turnirja, to sta bila Žiga Elsner in Srečko Lupše.
Vsem ekipam čestitamo za trud, borbenost, igro in pokazano znanje. Glede na videno se za prihodnost rokometa v Šmartnem ni bati. Za igro in rokometno znanje čestitamo tudi našim prijateljem iz ŽRD Litija in ostalim udeležencem.
Na koncu pohvalimo še organizatorja turnirja RK Radeče, ki je z dobro uigrano ekipo skrbel, da je šlo vse kot po tekočem traku. Prav tako pa sodnike, ki so kvalitetno in pravično odsodili turnir.

Sekcija za zelišča pri ŠD Javor vabi prostovoljce in prostovoljke na družbeno koristno delo – urejanje Javorske energijske in učne poti ter njene okolice. Pričeli bomo z junijem in končali s koncem septembra. Seveda ni potrebno biti udeleženec ves čas.

Med tednom boste lahko bivali pri nas ali dnevno migrirali. Zagotovimo vam obrok ali obroke in po delu razne animacije.

Pišite nam na janez.koncina@amis.net ali nas pokličite na 041 614 536 in se bomo dogovorili.

ŠD Javor

GRAD BOGENŠPERK

18.00 - "Migration of Violets"
ogled in pogovor ob dokumentarnem filmu
19.30 - Nova Schola Labacensis
etno koncert glasbe Vzhoda in Zahoda

9.00 – 4. pohod po Valvasorjevi poti
Triurna krožna pot vas bo popeljala po obronkih nekdanjega posestva Bogenšperk. Po poti in zgodovini krajev vas bosta vodila dr. Jernej Kotar in Jože Sinigoj. Zbirno mesto je parkirišče pred gradom Bogenšperk, kjer boste lahko naročili toplo malico (4,5 EUR), ki vas bo čakala ob vrnitvi na grad.

13.00 – sprejem Ane M. Valvasor in hlapca Jurija, krstna uprizoritev dveh slatenskih pesmi, ustvarjalne delavnice, grajska tržnica

14.00 – doživljajski ogled gradu

15.00 – nastop trubadurja in glumaško plesno dogajanje

16.00 – PEPELKA
predstava v izvedbi Družinskega gledališča Kolenc

17.00 – grajski viteški turnir z dvornim norčkom
za otroke in izdelavo viteških znakov za viteze ter pahljač za gospice

PROST VSTOP!

Prireditev organizira JZ Bogenšperk s podporo Slovenske komisije za UNESCO. Grajske igre, ustvarjalnice in predstavo izvaja Družinsko gledališče Kolenc. Za uprizoritev slatenskih pesmi se zahvaljujemo Stanki Sirk, Idi Dolšek ter domačim igralcem: Martinu Feletu, Bernardi Smrekar ter Manci Perko.

9. Dan jagod in špargljev

Nedelja, 21. maj 2017

V nedeljo, 21. maja 2017, od 10. ure dalje vas Društvo LAZ vabi ***na Breg pri Litiji*** *na* ***9. Dan jagod in špargljev****. Na travniku ob gasilskem domu boste lahko uživali v naravi, razvajali svoje brbončice z okušanjem pripravljenih jedi iz špargljev, sladic iz jagod in še drugih specialitet, ki teknejo v spomladanskem času.*
Z ustvarjalnimi delavnicami in že pozabljenimi igrami bo poskrbljeno tudi za najmlajše. Vsi skupaj pa se boste lahko ob živi glasbi tudi zavrteli.
Na prizorišču bo potekala tudi demonstracija defibrilatorja in nudenja prve pomoči.

Vabljeni na kulinarični dogodek v naravi!

Več informacij na www.laz.si,
070 303 321, 051 312 739.

ROKOMETNO DRUŠTVO ŠMARTNO 1999

VABLJENI na prijateljsko tekmo moške rokometne reprezentance SLOVENIJE, ki bo v PETEK, 9. 6. 2017, ob 18:00 uri v Dvorani Pungrt v Šmartnem pri Litiji. Nasprotnik bo reprezentanca ČRNE GORE.

Več informacij o tekmi bo objavljenih na družabnih omrežjih in spletni strani RD Herz Šmartno.

Za ljubitelje kolesarjenja

Avtorica članka: Marina Podržaj

Kolesarsko društvo Grosuplje je letos pripravilo tretjo izvedbo kolesarske akcije z naslovom Zahodno dolenjski krog, ki je namenjena tako dobro pripravljenim kot tudi slabše pripravljenim kolesarjem.

Kaj je Zahodno dolenjski krog?

ZDK je kolesarsko turistična akcija z imenom Zahodno dolenjski krog. Njen namen je popestritev dni na kolesu in odkrivanje zanimivosti med vožnjo po zahodni dolenjski pokrajini. Obiščete lahko enajst krajev, v katerih so sodelujoči lokali, ki imajo v svoji bližini zanimive kulturno-zgodovinske točke ali pa lep razgled na ožjo in širšo okolico. Povsod vam bodo postregli z dobro hrano in hladnimi napitki. V sodelujočih gostinskih lokalih prejmete žig v evidenčni kartonček. Vsak dan lahko v posameznem lokalu dobite samo en žig. Seveda pa si dnevno število lokalov (žigov) izbirate po želji. Lahko se vso sezono vozite samo na eno točko – lokal – ali na dve, tri ali pa na vseh enajst. Žigi v lokalih so enakovredni in jih lahko dobite samo med njihovim delovnim časom.
Akcija se je začela v **soboto, 1. aprila 2017,** in bo trajala do **nedelje, 17. septembra 2017**.
V akciji sodelujejo:

- **Turistična kmetija GIOAHIN** na Peči
- **Izletniška kmetija PR' JAKOPC** na Malem Lipoglavu
- **Okrepčevalnica in picerija ROZIKA** na Turjaku
- **Gostišče KRKA** na Krki (Gabrovčec)
- **Gostilna in picerija PRI GRADU** v

Žužemberku
- **Bistro BRIGITA** v Selih pri Šumberku
- **Gostilna RAVNIKAR** na Čatežu pri Trebnjem
- **ŽEJA BAR** na Vratih pri Bogenšperku
- **Kantina na postaji** v Šentvidu pri Stični
- **Gostilna JELENOV ROG** na Peščeniku nad Višnjo goro
- **Okrepčevalnica Pri Petru** v Strugah

Kje se lahko prijavite?
- Na vseh evidenčnih točkah oziroma okrepčevalnicah.
- V Kolesarskem društvu, Kolodvorska 2, Grosuplje (vsak petek med 20. in 22. uro).

Ob prijavi, ki stane 10 €, prejmete evidenčni kartonček in zloženko z zemljevidom in opisi posameznih točk.

Nagrade:
- Zlata medalja za 60 žigov na katerikoli evidenčni točki.
- Srebrna medalja za 40 žigov na katerikoli evidenčni točki.
- Bronasta medalja za 20 žigov na katerikoli evidenčni točki.
- Posebno nagrado dobijo vsi tisti, ki bodo obiskali vsaj trikrat vseh enajst evidenčnih točk.

Evidenčne kartončke morate oddati najkasneje do 17. septembra na eni od kontrolnih točk. Zaključek akcije bo v soboto, 23. septembra 2017, ob 16. uri na Turjaku, v gostišču Rozika. Istega dne bo vožnja na čas (kronometer) na trasi od Želimelj do Turjaka. Sledila bo podelitev priznanj in praktičnih nagrad. Vse ostale informacije dobite na spletni strani društva www.kolesarsko-drustvo-grosuplje.si.

Se srečamo na kolesu!

Ne bodi kot drugi

Avtor članka: Matjaž Hostnik

Tako poje Ditka, ki je uglasbila Lainščkovo pesem. In kaj se skriva za tem sporočilom? Nekaj, kar bi lahko upošteval vsak. Kolikokrat samo tožimo, se pritožujemo in smo glasni, da to bi pa mi bolje, hitreje in lepše naredili. Pa bodimo drugačni, naredimo nekaj sami. Šele ko se lotimo zadeve, ugotovimo, koliko časa, znanja, truda, denarja, organizacije, talenta in volje vzame nekaj, kar na prvi pogled izgleda, kot da je lahko narejeno v enem popoldnevu, po dveh pivih v lokalni gostilni pa se celo zdi, da to lahko bolje naredimo v petih minutah. Skupaj z malico, se razume.

Uvod je dolg, priznam. In tudi to izgleda, kot da je lahko narejeno v trenutku, pa žal temu ni tako. Za članek najprej potrebuješ dobro idejo, nato list papirja ali računalnik, pisanju pa sledi še popravljanje ter večkratno branje v želji izboljšanja sloga in odprave slovničnih napak. No, mogoče se zdi, kot da se spet pritožujem, v resnici pa bi vas rad napeljal na misel, ki me je pripravila do pisanja. V naši občini je veliko društev, katerih člani prostovoljno dajejo čas in lastna sredstva, da bi skupaj nekaj dosegli. Od gasilskih in pevskih društev do športnih, likovnih, gledaliških, glasbenih, plesnih in ostalih skupin, ki so aktivne pri nas. S tem zapisom bi vas rad povabil, da se včlanite v kakšno skupino, da boste s svojo dejavnostjo pomagali doseči, da bo kraj lepši, kulturno bogatejši in prijetnejši za bivanje. Saj vemo, da se s sodelovanjem ljudi, ki v srcu dobro mislijo, da narediti velike spremembe. Prav je tudi, da če neka skupina organizira prireditev, koncert ali dogodek, da se ga udeležimo in s svojo prisotnostjo in morebitnim prostovoljnim prispevkom pomagamo skupini in ji damo zagon za nadaljnje projekte in izzive. Ker je ta številka posvečena našim predanim gasilkam in gasilcem, bom nekaj vrstic namenil še njim. Za nas so vedno na voljo; ko organizirajo veselice, na katerih plešemo, popijemo kakšno pijačo in uživamo s prijatelji, kot tudi takrat, ko pridejo težji trenutki in nam njihova pomoč reši naše premoženje in včasih celo življenje. Pri nas imamo veliko prostovoljnih gasilskih društev, ki skrbijo za našo varnost, in prav je, da jih podpremo, kakor pač zmoremo. Če ne drugače, se vsaj umaknimo, ko z lučmi drvijo na intervencijo in nesebično pomagajo ljudem, ki so jih še pred nekaj dnevi opravljali, da so to samo vaški pijanci, ki jim je v interesu gasiti le lastno žejo. Na pomoč!

Vandalizem na Osrenci

Avtor članka: Janez Javorski

Vtorek je prišel na sprehod po Javorski energijski in učni poti par iz Ljubljane. Oba sta bila vidno navdušena z videnim in slišanim na in ob poti.

Ob prihodu sta me vprašala, kakšni ljudje živijo v teh krajih, ter pohvalila čebelarja pod Osrenco, ki jima je ponudil odlično medico. Začudeno sem ju pogledal in vrnil vprašanje: Zakaj? Prišla sta preko Ivančne Gorice in parkirala pri bivši osnovni šoli na Javorju. Mimo gasilskega doma sta se nato odpravila na Osrenco in po krožni poti prišla do Jeup. Rekla sta, da je res žalostno, da so na Osrenci razmetali klopi in mize ter potrgali neki zvezek. Dejal sem jima, da povsod živijo dobri in manj dobri ljudje in da so bili na delu manj dobri.

Po prijetnem obisku sem moral na ogled Osrence, tam sem napravil tudi nekaj slik. S stolpa je bil čudovit razgled na Kamniške Alpe, Karavanke, Julijce, Snežnik in bližnje kraje. Ko je bil podan predlog za vpisno knjigo in je bilo to udejanjeno, sem dejal našim članom, da ne bo minil teden, ko bo

vse uničeno. Niso mi verjeli. Priznam, zmotil sem se za nekaj tednov. Ponosen sem, da se je v knjigi zbralo lepo število vpisov obiskovalcev iz mnogih krajev in mest. Predvsem tistih iz Javorja in bližnje okolice sem vesel. Razvoja, dobrih misli, dejanj ni moč ustaviti.

Zgodbe šmarskih hiš

Avtor članka: Knjižnica Litija

Zgodbe šmarskih hiš se nadaljujejo. Danes predstavljamo dve; pestri zgodbi iz preteklosti danes spremlja negotova usoda.

Stavbi Društveni dom ter Hranilnica in posojilnica delujeta kot celota (arhiv Knjižnice Litija).

Društveni dom

Leta 1907 je bilo v Šmartnem na pobudo dekana Mateja Riharja in kaplana Ivana Štruklja ustanovljeno Katoliško slovensko izobraževalno društvo. Društvo je najprej dobilo prostore v novo kupljeni posojilnični hiši.

Že leta 1910 pa so poleg posojilnice začeli graditi Društveni dom, ki je bil dokončan že februarja 1911. V tem mesecu so odigrali že prvo gledališko igro »Stari in mladi«. Gradnja je stala ok. 17.000 kron, gradbeni mojster pa je bil Bercieri iz Cerovice. Leta 1935 je Društveni dom, ki je bil last hranilnice in posojilnice, z nakupom prešel v cerkveno last.

Otvoritev društvenega doma leta 1911 (Domoznanska zbirka Knjižnice Litija)

Na praznik sv. Petra in Pavla, 29. junija 1911, je bila slovesna blagoslovitev doma in skupne društvene zastave. Slovesnosti sta se udeležila tudi nekdanji šmarski dekan Ivan Lavrenčič in nekdanji šmarski kaplan Štrukelj, prvi voditelj hranilnice in posojilnice v Šmartnem.

»Je v resnici dika šmartenske vasi in v ponos našemu zavednemu kmečkemu ljudstvu. Kdor z galerije ali z odra pogleda po dvorani, zdi se mu, da je v kakem velikem gledišču, oziroma prostrani mestni sobani. … Naše kmečko ljudstvo prav veselo in številno zahaja vanj. … imamo mnogo društvenih prostorov, tako da je ženski oddelek v 1. nadstropju, moški spodaj in da vsak odsek društva lahko nemoteno razvija svoje moči.

Dvorana je 21 m dolga, 8 m široka, 6,50 m visoka. Tlak je parketiran, galerija 3 m visoka, 4 m globoka in ima tri vzvišene vrste sedežev ter stojišča za 70 mož. V dvorano dospeš skozi pet vrat, zmed katerih se razen enih vse na vun odpirajo. Posebno krasen pa je naš oder, ki je 1 meter nad tlakom vzdignjen, 5 metrov globok, 8 metrov širok (odprtina 5 m) in 5,50 m visok. Pod oder se pride lahko iz dvorane skozi troje vrat, raz oder skozi ene in ene iz garderobne sobe. Na odru sta 3, 20 m visoko obstranska hodnika. Na desnem se nahajata aparata za dež in veter. Pod streho na stropu pa je pritrjen velikanski aparat za grom, ki mogočno in čisto naravno potresa celo dvorano. Dva velika stebra nosita trikotno romansko marmornato pročelje, v katerem je naslikan velikanski orel, ki ščiti z razprostrtimi peroti naše načelo: »Veri in vedi«.«

Časopis Društvenik (Domoljubova priloga), 18. maj 1911

Današnja podoba notranjosti Društvenega doma (arhiv Knjižnice Litija)

Med obema vojnama se je tudi v Šmartnem razcvetelo društveno udejstvovanje. Društva so vabila h kulturnemu in telesnemu »udejstvovanju«. Tu so izstopali in navduševali Orli, ki so mlade prepričevali, da je pomembno skrbeti tudi za zdravo telo.

»Poročilo načelnika Orlov nam pove, da šteje odsek 74 bratov, 42 krojev, 8 trobentačev, da ima redno tedenske poučne fantovske večere, trikrat na teden telovadbo, katere se je udeležilo v minulem letu 2200 bratov. Imel je 2 predavanji, 5 javnih nastopov, enkrat skupno sveto obhajilo in vadil fante v govorništvu. Tajnica ženskega odseka A. Jamar pa nam je povedala, da šteje odsek 90 članic ter je imel 3 predavanja o ženskem vprašanju in da misli v kratkem vpeljati gospodinjski tečaj in šivalni kurz za svoje članice.«

Časopis Društvenik (Domoljubova priloga), 18. maj 1911

V okviru društva so delovali telovadni, glasbeni in gledališki odsek, v prostorih posojilnice pa so imeli bogato knjižnico.

»Še posebno je bila močna dramska sekcija. Delovali so v dveh skupinah in v eni sezoni postavili na oder več iger.« (Cirila Gradišek - Špinerbal, ples litijskih predilcev)

Izvedbo Pasijona so si prišli ogledat tudi gledalci iz Ljubljane in izredno pohvalili izvedbo. Cirila Gradišek se je spominjala: *»Daleč naokoli so bile znane naše igre, posebno pasijon, ki je na igralski način prikazoval Kristusovo trpljenje. Prišli so ga gledat pravi igralci iz ljubljanske drame in niso mogli verjeti, da lahko v tako majhnem kraju ustvarijo tako vrhunske in prepričljive stvaritve.«*

Društveni dom je imel izredno povezovalno moč; društvom je uspevalo napolnjevati dvorano z različnimi vsebinami (gledališče, športni dogodki, mladinski tabori, zborovanja …). Današnje kulturne vsebine se večinoma izvajajo v Kulturnem domu Šmartno, športne pa v sodobni športni Dvorani Pungrt.

Na levi strani razglednice je Nograškova hiša, v kateri je bilo čevljarstvo, na desni strani pa sta Društveni dom ter Hranilnica in posojilnica (Domoznanska zbirka Knjižnice Litija).

Hranilnica in posojilnica

Hranilnica in posojilnica je bila v Šmartnem ustanovljena 31. januarja 1901. Zadružna pravila je spremenila marca 1935, ukinjena pa je bila po koncu druge svetovne vojne, leta 1947. Hranilnica je ves čas nudila materialne pogoje za delovanje Katoliškega slovenskega izobraževalnega društva.

Med obema vojnama se v Šmartnem omenjata dve hranilnici in posojilnici. Martin Mah se spominja: *»V Šmartnem sta tisti čas delovali dve hranilnici in obe sta zavajali varčevalce. Ker nista izplačevali, so bili varčevalci primorani svoje vloge prodati pod ceno, da so s tem rešili vsaj del svojih prihrankov.«*

Alojzija Groznik pa omenja klerikalno hranilnico in posojilnico v Društvenem domu in liberalno v hiši med Jakličevo in Robavsovo hišo.

Šmarčani, ki so bili po vojni zaposleni v IUV oziroma pri Knafliču (kot so še vedno govorili), so lahko varčevali v interni hranilnici podjetja. V Šmartnem je bila v devetdesetih letih 20. stoletja odprta podružnica Krekove banke, ki je na Tomazinovi ulici 2 delovala dobro desetletje. Danes hranilne oz. varčevalne potrebe krajanov izpolnjuje Poštna banka Slovenije, ki deluje v poslovalnici krajevne pošte na Pungrtu.

Današnji pogled na Društveni dom (levo) ter Hranilnico in posojilnico (desna stran hiše) ob krožišču na šmarski obvoznici (arhiv Knjižnice Litija)